

ÁRA 1500 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: T 42—49, L 998—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 62.000 K
Félévre 31.000 K, Negyedévre 16.000 K
Egyes szám ára 1.500 K

Budapest, 1926.

VII. évfolyam, 38. szám.

Vasárnap, szeptember 19.

Fogjunk munkához!

Irta: Schandl Károly dr., földművelésügyi államtitkár.

A kloakák megmozdultak. A véres moszkvai pénzen vásárolt ügynökök dolgoznak. Budapesten a belügyminisztériumot akarták megostromolni. Elfogták őket. Tömlöcbe kerültek. De a vizsgálat még többet hozott napfényre. A falvakban is dolgoznak. Az alföldön Kun Béla pénzén élő agi-

tátorok járnak. Vigyázni kell! Nem mindig kommunistának mutatkoznak be. Sőt a legtöbbször szociáldemokrata álarcban lépnek föl. A nyakra való más csupán. Beférkőznek a szélső jobboldali sorokba is. A jóhiszemű áldozatok nem is sejtik, kiél van dolguk. Odamennek, ahol elégedetlen-

Nagyatádi Szabó István arcképének leleplezése a békécsabai kiskgazdák egyesületében.

Balról-jobbra: Csontos Imre, Zeőke Antal nemzetgyűlési képviselők, Mayer János földművelésügyi miniszter, Hegyessy Károly nemzetgyűlési képviselő, Drienovszki János, a Kiskgazdaegylet elnöke, Kovacsics Dezső békési főispán, Lukács György nemzetgyűlési képviselő, Neubauer Ferenc dr. igazságügyi államtitkár, Berthóty békécsabai polgármester.

seget szagolnak. Odamennek, ahol akár öt-hat embert találunk, aki a hatóság vagy a rend elleni föllépésre hajlandó. Szíjták az elégedetlenséget, akárhonnán jó az. Ez a moszkvai rendszer. A kommunista agitátoroknak Moszkva kiadta az utasítást: minden ellenzéki mozgalomba be kell kapcsolódní. Legyen az demokráta, szociálista, ébredő vagy liberális, azt támogatni kell. Ez az utasítás Moszkvából. Miért? Mert ezzel gyöngíteni lehet a kormányzatot s a kormányzat gyöngülésével közelebb lehet jutni a fölforduláshoz.

A földalatti ügynökök dolgoznak. Kapóra jön nekik, hogy a szociáldemokráta központ is rávetette magát a falvakra. A falvakban farkasok ólálkodnak. Vigyázzunk! Legyünk résen és világosítsuk föl polgártársainkat. Még nem késő. Az igazság győz. Csak meg kell mondani az igazságot.

A veszedelem nagy. Meglepetések érhetik a falu becsületes népét. Meglepetés érheti az egész országot. Munkához kell látni. Győzni fogunk, de munkához kell látni. Őszintén megmondom, azért tartom én nagy bajnak, hogy a polgárságot, a kiszgazdákat és általában a jó hazafiakat egymás ellen uszítják. Nagy baj lesz belőle, ha a Kiszgazda- és földművespárttól eltántorítják a falusi polgárságot. Könnyű elégedetlenséget szftani. Könnyű kritizálni és szidni a Kiszgazdapártot, a vezetőket, a felelős dolgozókat. De mi lesz azután, ha ezek elmennek? A hangos legények, akik ma kritizálnak, helyükbe lépnek? Többet tudnak tenni? Nem jön a fölfordulás? De igen. A moszkvai ügynökök ügyesek. A változást új zavar keltésére használják föl, míg célt nem érnek.

Hát ezt nem engedjük. A falu, a földművelő polgárság egységét nem szabad megbontani. Fogjunk munkához. Világosítsuk föl a népet az igazságról. Bethlen s a Kiszgazda- és földművespárt a pénz állandósításával megmentették az országot. Az ő munkájuk az ország föltámadásához vezet. Bukásuk az ország pusztulásához. Szervezzük meg a faluszövetségi csoportot minden faluban, gazda- és földművesköröket alakítsunk a tanyákon is. Terjesszük az «Uj Barázda» napilapot és a «Vasárnap»-ot. Szervezzük be a polgárságot erős párt-szervezetekbe, a Keresztény kiszgazda-, földműves- és polgári pártba vagy a Keresztény gazdasági és szociális pártba. Irjuk össze a párt tagjait s minden körzetre vagy utcára megbízottakat válasszunk,

akik állandóan számontartják a párt híveit. Minden pillanatban legyünk készen a megmozdulásra. Az ország sorsáról van szó. Gyermeink jövője forog kockán. Győznünk kell, győzni fogunk, de fogjunk munkához! Egy percet se késlekedjünk, mert ha most hozzálátunk, megmentjük az országot!

Budapest, 1926 szeptember 18-án.

Rossz kocsis üti a jóhuzó lovat. Veszedelmes dolog a demagógia az adózás ellen. A közelmúltban láttuk, milyen súlyos bajokkal jár az állami pénzügyek fölburulása. Vigyázní kell hát, mikor valaki az adókról beszél. Nem is helyeseltük sohasem, mikor a merkantilisták minden szíre-szóra demagóg tiltakozó gyűléseket tartottak. Éles ellentéte volt ennek a gazdák magatartása, akik nehezen bár, de látma nélkül viselték a nagyobb terheket. Viselték, mert tudták, hogy a vesztes háború és országcsontító forradalmak után csak úgy lehet az országot megmenteni az újabb fölfordulástól, ha áldozatot hoz mindenki. A pénzügyminiszter még is vigasztalta a hazafias türellemmel adózó gazdákat, hogy most már — mikor az ország pénzügyi egyensúlya helyre van állítva — nem kell többé emelni az adót. A kiszgazda- és földművespárti képviselők ezt örömmel adták válaszüök tudtára. Annál nagyobb meglepetés ért bennünket, mikor több megyéből azt halljuk, hogy a gazdák jövedelmi- és vagyonadóját a múlt évvel szemben is alaposan fölemelték. A pénzügyi közegek részéről ez olyanforma helytelen eljárás, mint mikor a rossz kocsis a jóhuzó lovat hajftja. Ha azt látjuk, hogy így bánnak a jöadózókkal, akkor mi is fölemeljük a szavunkat az ilyen eljárás ellen. Úgy értesülünk, hogy a Faluszövetség és a kiszgazdapárti képviselők követelésére a pénzügyminisztérium meg is hosszabbította a sérelmes adókövetések elleni felebbezés határidejét szeptember derekáig. A kiszgazdapárti képviselők rendkívüli pártértekezletet hívtak össze a sérelmes adóemelések ellen. Reméljük s elvárjuk, hogy — ha az érdekelt gazdák is beadják felszólamlásaikat — ennek az együttes föllépésnek meg is lesz az eredménye.

A fölforgatók menedékhelye. Mussolini ellen merényletet követtek el. Bombát dobott a kocsija után egy anarchista. Szerencsére nem sikerült a merénylet s a nagy olasz miniszterelnök megmenekült újból a pusztulástól. Mikor azonban kihallgatták a merénylőt, akit az olasz nép fölháborodásában majdnem agyonvert, kitént, hogy ez a merénylő is Párisból jött robbantani. Nem csoda, ha az olasz sajtó egyhangúlag éles támadással fordult a francia kormány és Franciaország ellen, mely a világ minden söpředekének menedéket nyújt. A spanyol miniszterelnök merénylői is Párisból indultak ki, a bolgár nemzeti kormány forradalmár ellenségei is ott tanyáznak, de ott találunk vendégszeretetre a nemzeti Magyarország ellenségei, Károlyi Mihály és cinkostársai is. Tárhetetlen az, hogy egy ország, mely az erőszakos békeszerződések diktálásával maga okozta azt, hogy Európa anyyi bajjal és nehézséggel vergődik, még maga adjon menedéket az összes külföldi államok ellen összeesküvő forradalmároknak. Ez ellen végre is tenni kell valamit.

Tűz-, jég-, élet-, betörés-, baleset- és szavatossági biztosítást legelőnyösebben köt a

GAZDÁK BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZETE

Képvisélet minden városban és községben.

Központ: Budapest, IX., Üllői-út 1. szám.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

Nem a mindennapi politikai élet az érdekes, hanem inkább azok a felröppentett rakéták, melyek bevilágítanak itt-ott a készülődő mozgalmakba, amelyek lerántják a leplet sok titkolni szándékolt készülétről. Ami a szorosan vett napi eseményeket illeti, az pár mondatban összesűrítendő: főispánbeiktatás, megüresedett kerületek választási mozgalmá, egy kilátótorony felavatása, itt-ott egy képviselői beszámoló. Bizonyára egyik sem olyan esemény, amelyik országos érdeklődésre tarthatna számot.

A rejtett erők mérkőzése nem is itt folyik! Az igazi politika nem is ebben jut kifejezésre. Két nagy tere van a messze kiható munkának, a jövő formálásának.

Az egyik a gazdasági kérdések csomója.

Itt a nemzetközi viszonylatok egészséges alapokra való fektetése az egyik törekvés. Tiszta helyzet teremtése a szomszéd államokkal; a soha meg nem szokható kényszerhelyzettel való megalkuvás. Élni kell s épen ezért, bár el nem ismerjük a mai állapotok igazságos voltát, mégis a manák feladatait is meg kell oldani. Ezért folytak a kereskedelmi megállapodásokra vonatkozó tárgyalások, ezért képezi a napi politikának egyik tengelyét a gazdasági kérdések csomója.

A kifelé való megegyezések keresése mellett

a belső megerősödés a másik feladat.

Tagadhatatlan tény, hogy az utóbbi évek nagy megpróbáltatásai, nagy terhei miatt megroppant az ország polgárságának teherbíró képessége. Az állami pénzügyek rendezése olyan áldozatokat kívánt az adózó közönségtől, hogy ez romlással fenyegeti az egyéneket vagyoni helyzetét. Oda kell tehát irányulni a kormányzat figyelmének, hogy az elért pénzügyi eredmények kockázatát nélkül könnyítsen az adózó polgárság térhein. Bizonyára nem nevezhető egészséges állapotnak, hogy bárminő beruházások érdekében is felesleges milliók és milliók vonassanak el a közönségtől, mikor annak magának is ezerféle beruházásra van szüksége a maga gazdaságában.

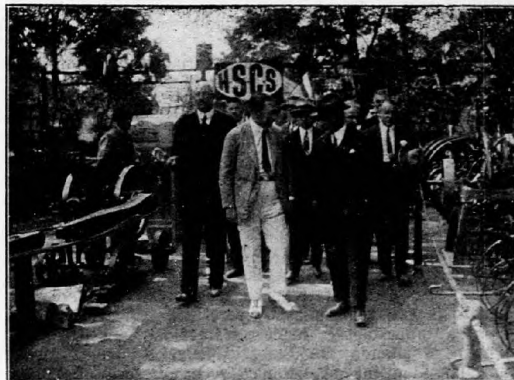
A napi politika égetően fontos kérdése ez s ennek megoldását meg kell találnia a kormánynak és a többségben levő Kiszgazdapártnak.

Rezendni kell a jövedelmi, a forgalmi, a fogyasztási adók kérdéséit pedig nem úgy, hogy leszállítsák igényeiket mellől felemelik az adókat.

A pécsváradi leventék zászlóavató ünnepélye.

Pelrky György nemzetgyűlési képviselő beveri a szegét a zászlórúdba.

Mayer János földmívelésügyi miniszter a békéscsabai ipari és mezőgazdasági kiállításon.

Az igazságos, progresszív teherviselés az egyetlen irány, mely felé haladni kell.

Jólesik megállapítani, hogy ezekben a kérdésekben folyik a komoly munka s az október hóban összeülő nemzetgyűlésre vár a feladat, hogy a mostani tervezeteket valóra is váltsa. Örömmel kell leszögezni, hogy a

Kiszgazdapárt ezeket a kérdéseket állandóan napirenden tartja s hathatós szavával folytonosan sürgeti azoknak az életbe való átültetését.

A másik nagy tere a jövő munkálásának az öntudatos polgárság tömörítése. Kalandos, szélhámos politikai irányok lehetetlenné tétele. Még erős, gazdag államok sem engedhetik meg maguknak azt a fényűzést, hogy álomlátó emberek kísérletezésének engedjék oda áldozatul az országot, nemzetet. Nálunk nagyon sokan vannak még, akik olyan eszmékben mozognak, amely határos a kommunizmussal. Sokan vannak még, akik boldogulásukat nem a komoly munkától, hanem az általános felfordulástól remélik. Ezek ellen pedig nem lehet másként felvenni eredményesen a harcot, csak úgy,

ha a komoly elemek összefognak s nem dobják oda magukat vak eszközül.

Magyarország jövője mindenekfelett abban van, hogy a politikai kalandorokat kizárva, összefogjon a társadalom minden rétege az egyedül helyes politika támogatására. Hogy melyik ez a helyes politika, azt az utolsó évek megmutatták,

Bethlen István politikája,

mely ideális jó politika lesz abban a pillanatban, ha a gazdasági és adózási kérdésekben megvalósítja a tervbevett újításokat.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A Népszövetség most folyó genfi ülészése mint valami görögützes ünnepség, úgy folyik le a világ szemelőtt. Németország belépése a Népszövetségbe, állandó tanácstagsággal való felruházása azt a hitet kelti a könnyenhiívőkben, hogy elérkezett íme a világra az örök béke ideje. Stresemann német, Briand francia külügyminiszter beszéde, a nagy kibékülés azt a látszatot kelti, hogy feledve a közelmúlt minden keserősége, a jelen minden hatalmi torzsalkodása. Pedig a látszat csal. Ezután kell elválni, hogy mennyi őszinteség, mennyi

egyenes akarat rejlik a röpke szavak mögött. Mert nyilvánvaló, hogy sem a német nem hajlandó most jónak tartani a st. germaini, versaillesi békekötést, sem a magyar nem akarja igazságosnak elismerni a trianoni békeparancsot. Mindaz, ami történt, abban foglalható össze, hogy a 60 millió Németbirodalom szót kapott a nagyhatalmak tanácsában s ott módja lesz ezután harcolni az elkövetett visszaélések jóvátételéért. A világtörténelem új korszaka kezdődött tényleg Genfben azáltal, hogy Németország belépett a Népszövetségbe s állandó tanácstagságot kapott: de hogy ez az új korszak egy áldásos békét hoz-e vagy újabb felfordulást, esetleg újabb háborút, az attól függ, hogy a győztes francia, angol, olasz állam mennyire hajlandó elismerni a legyőzött államok jogos igényeit. Mert hiába, nem a szép beszédek, de az okos cselekedetek hozzák magukkal a világ-békét! Az ostoba tettek, ha még olyan szép szavakkal kísérik is azt, felforduláshoz vezetnek. A Népszövetségnél most a tanácstagsági helyek számát is felemelték; nem ugyan az állandó tanácstagsági helyeket, hanem azokét, amelyek időnként megszűnnek. A hírek szerint Csehország most ebből kimarad s a kisántant államai közül Románia jut be.

Spanyolországban most folyik a népszavazás, hogy helyesli-e a magyar nemzet Primo di Rivera diktatúráját. Mint az előjelek mutatják, a szavazás a diktátor mellett szól. Hogy ez tényleg a nép akarata-e vagy sem, azt nehéz eldönteni. Tagad-

a a magyarság körében s bizonyára erős támadások lesznek a román parlamentben a magyar képviselők és szenátorok részéről. Az egészből a tanulság: megszorult ember igéretében sohasem lehet bízni.

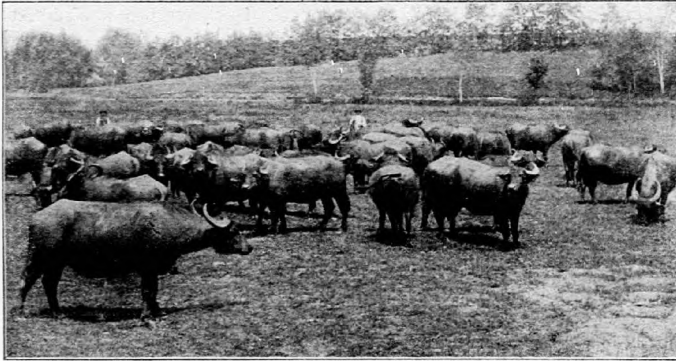
Spanyolország kilépett a Népszövetségből. Ennek okát egyrészt abban keresik, hogy Spanyolország nem kapott állandó tanácstagságot, másrészt pedig, mivel Tangerre való igényeit Anglia és Franciaország nem ismerte el. Bizonyára szépséghiba a Népszövetségben, hogy egyik erős állama Európának kilépett, de úgy hisszük, hogy Németország belépése a világ jövőjérendje tekintetében sokkal nagyobb fontossággal bír. S ha már a kettő között kellett választani a nyugati hatalmaknak, el kell ismerni, a helyesebbet, okosabbat célravezetőbbet választották.

MEZŐGAZDASÁG

A feles juhászatról. Irta: Fintha Miklós.

Nem új dolog, hasznos, könnyen keresztülvihető és még sincs elterjedve, pedig a mai nehéz gazdasági, illetve pénzügyi helyzetben nagy feladat a gazdálkodás rugóinak beszerzése. Különösen a birtokba lépő tulajdonosnak, vagy bérlőnek okoz sok gondot a gazdaságnak megfelelő számú állatállománnyal való ellátása, amely gond fokozott mértékben ül rá a tökeszegény gazdára. Már pedig állatok nélkül jövedelmező gazdálkodás nincs. Az a gazdálkodási mód, amit «Állatok nélküli gazdálkodás» címen tanítanak, csak kivételes viszonyok között alkalmazható s még nagyobb töke szükséges hozzá, mint amennyit egy gazdaság a megfelelő állatállomány beszerzése céljából igényel. Az a háziállat, amit a gazda minden töké nélkül megszerezhet, a juh. Ennek dacára mégis a birka a legmostohább jószág. Épügy, amint kultúrnövényeink között a zabnak mindig a vetésforgó végén kell meghúzódnia, úgy az állatok között a birka az, amelyikre többnyire a legkevésbé gond fordítatik. Akik rossz véleményvel vannak a juh: ról, azok külterjes, rosszul tartott, hanyag — és sohasem feles — juhász által gondozott nyájról alkották meg véleményüket, mert a juh okszerű tartása a reá fordított gond és költség uzorakamatát hozza. Ezen állítást bizonyítja az a körülmény is, hogy a juhót már évezredek óta apólja az ember s nagy haszna miatt csaknem az egész földön honossá vált. Az apróbb fűnővesű legelőket kitűnően értékesíti, továbbá jól kihasználja a szalmát, anélkül, hogy egész tömegében megenné azt, úgyhogy sok helyen a juhok rácából kiszedett szalma a rideg marha jászlab kerül. Egy nagyobb gazdaság évi szalmatermése juhtartása nélkül okszerűen fel sem használható.

Ha elég tökével rendelkezik egy gazdaság, rendszerint saját juhót tart, aminek jövedelmezősége — mint alább látni fogjuk — még ez esetben is megfontolás tárgyát kell hogy képezze. De számtalan olyan példát látunk — különösen a középbirtokosoknál — amikor egy tökeszegény gazdaság néhány darab marhával vegetál s így megközelítőleg sem termel annyi trágyát, amennyire szükséges lenne talajának, tehát évről-évre soványabb lesz a föld, kevesebb a termés, ami út az elszegényedéshez. A feles juhtartás előnyeit csak az tudja kellőképpen méltányolni, aki egyszer már megpróbálta. A feles juhások rendszeren Szent György-napkor állanak helyre és szerződésileg meghatározott számú és ivarú birkát állítanak be. A juhász hozza az összes juhokat, a gazda adja a legelőt, a szénát, az elletéskor szükségeses abrakmennyiséget

Bivalylehenek csoportja.

Kép a «Magyarország állattenyésztése» című műből.

hatatlan tény azonban az is, hogy annyi forrongó mozgalom van Spanyolországban, hogy ott a rendet másként, mint vasakarral, vasszigorral fenntartani nem lehetne.

Olaszországban Mussolini ellen követték el merényletet, de a diktátor szerencsésen megmenekült. Bombát dobtak az autójára, amely annak hátsó részét megrongálta. Mindenestre érdekes jelenség úgy a spanyolországi összeesküvés, mint az olaszországi merénylet. Ezt mutatja, hogy a nemzeti irány ellen mindkét országban erős az ellenérzés, amely a demokrácia hamisan értelmezett jelszavaival tömegeket állít szembe a nemzeti gondolattól fűtött társadalmi rétegekkel. Azt mutatja, hogy szerte a világon közös betegség az egyének önértékeinek a nemzeti értékekkel való szembeállítás. Sajnos, nálunk is naponta lehet ezt a betegséget tapasztalni, nálunk is igyekeznek a demokrácia jelszavait bizonyos körök kisajátítani s így szembehelyezkedni a nemzet jól felfogott érdekeivel.

Romániában, mint ismeretes, a magyar pártok egyezséget kötöttek Avarescu miniszterelnökkel az általános választások előtt, amelynek értelmében bizonyos engedmények fejében a magyar választók a kormány jelöltjeit támogatták. A választáson így el is nyerte Avarescu a többséget. Most azonban, a választások után, megfélekednek igen gyakran az igéretekről s a magyaroknak beigérett engedményeket vagy meg se adják, vagy ha megadták, visszaszívják. Emiatt nagy az ekkeseredés

és a juhász konvencióját, amely lakásból, 14—20 mm. terményből, 2—4 öl fából, 1—2 tehéntartásból és 1—2 millió korona készpénzből áll. A járandóság különben a juhok számával van egyenes arányban, vagyis annál magasabb, minél több a juhok száma. A juhász szakértelmének, megbízhatóságának és józanéletűségének szemelőtét tartásával ügyeljünk arra, hogy vén juhokat ne hozzon, mert az túlbő teletetést igényel s azért sohasé fizet meg. Továbbá csak jó kondícióban levő állományt vegyünk feles tartásra, mert csak az ilyen fog jól kitélelni, jól és jó bárányt elenni, sok tejet és gyapjút szőgálatni. A szerződés rendezen két évre szól, amelynek letelte után nemcsak a szaporulatnak, de az egész állománynak felerősze a gazdát illeti, épúgy az övé a gyapjú és a sajt fele is. Tehát a gazda két év alatt számottevő jószágállományhoz jutott, úgyiszlán ingyen, mert a juhász konvenciója s a juhok legelője, takarmánya bőségesen megtérül a sajt és gyapjú fele árában, továbbá az eléggé soha fel nem becsülhető trágya teljes értékében. A feles juhászat előnye nemcsak abban rejlik, hogy ez a tökenélküli állatszerezés egyedüli módja, de önként érteődik, hogy az a juhász, akinek része van az állományban, sokkal lelkiismeretesebben fogja gondozni azt, mint egy konvenció pásztor. A juhász lelkiismeretes gondozásától pedig sok függ minden tekintetben. A bárányzaporulatot úgyiszlán a juhász gondossága vagy hanyagsága irányítja. Legyen mégannyi jó erőben levő kos is a nyájban, a meddősegi százalék nagyobb lesz, ha a juhász a juhok legeltetésére és fejésére nem ügyel. A jó, de nem túlkövér kondícióban levő juhnyáj, ha a fejést egyszerre hagyják el, egyszerre berreg, ha pedig lopva megfeji őket a juhász, nem berregnek egyszerre, hanem szórva nyosan. De sok volna felsorolni, hogy a juhász lelkiismeretlensége vagy hanyagsága, úgy a takarmányozás, szózás, itatás, valamint a gyapjú és bőrpolás terén mennyi kárt okozhat, aminek az eshetősége a feles juhászatnál a legnagyobb valószínűség szerint ki van zárva. Ezen rövid fejtegetésből kitűnik tehát, hogy még tökéletes gazdáságnak is ajánlatos feles, illetve negyedes juhot tartani.

A gazda boldogulásának egyik legfontosabb eszköze. Irta: Kolbai K.

Sokat beszéltünk többtermelésről az elmúlt esztendőnkben. Ma már alig szólnunk róla. Nem azért, mint hogyha elértük volna, avagy el kellene ejtünk a kitűzött célt.

A többtermelés süllypontja azonban a még áldozat árán is előállított, szoros értelemben vett «több termény előállításról» átvonult és követelően ott nyugszik a minél több és minél biztosabb jövedelem megteremtésén.

— Az általános inség, az élelemhiány — hála Istennek — alábbhagyott. Nem kell ma a városi embernek tolakodnia, küzdenie, hogy pénzért megszerezhesse a szükséges ételmet. A gazdára nézve ennél sokkal szomorúbb, sokkal nagyobb baj köszönt be. Terményeinek kapossága csökkent. Nem kap annyit érték, mint csak néhány évvel ezelőtt. Vagyis — más szóval — az értékesítési lehetőségek romlottak. Ez pedig nagy veszedelem a gazdára nézve. Eddig sem volt rózsás, irigylésre méltó a helyzete, ma meg egyenesen elkeserítő. Nem szabad azonban elvesztenünk fejünket! Dolgozunk kell, ha élni, boldogulni akarunk. De ez nem elég. Meg kell ragadnunk minden alkalmat, amely helyzetünk javulására kínálkozik. Ki kell használnunk minden segítő eszközt, ami az olcsóbbá vált mezőgazdasági terményeknek az eddiginél olcsóbb előállítását biztosítja.

Mint növénytermelő, ezek közt első helyen a műtrágyát említem. A «Vasárnap» hasábjain már többször szóltam gazdátársaimnak a műtrágyáról. Tudom azonban azt, hogy amíg

csak egy gazda is van, aki nem használ műtrágyát, az ismétlés nem fölösleges. Különböznék a régi dolgok megemléstése mellett talán mondhatok még a régi, szorgalmas olvasónak is újat. Ha ez nem is sikerül, csak emlékébe idézem, amit hallott, amit megtanult és munkámmal máris célt értem.

A növénynek táplálkozni kell, hiszen élő lény. Ha azonban tápláléka szűkös, fejlődése, termése is gyenge lesz. A kevés szalmán teletetett marha tartása, melynek sokszor annyi ereje sincsen, hogy lábra álljon, hasznót nem képes hajtani, gazdája nem vevén hasznát, ráfizet. Ha azonban rendezen eteti, kihasználhatja tehetségét, nyer állatja tartásával. Teljesen ugyanezt mondhatjuk a növényről is.

Haszonállataink legjobb, legtermészetesebb takarmánya a jó réti széna. A növény legjobb tápláléka, amit a gazda mesterségesen juttat a talajba, az istállótrágya. Mint azonban maga a széna abrak nélkül ritkán elegendő, annál kevésbé, minél kevesebb van belőle és minél rosszabb, az istállótrágya műtrágya nélkül szintén nem képes a legtöbb talajon eléggé táplálni a növényeket, különösen nem akkor, ha szűkén van és ha gyenge, rossz minőségű, mint sajnos a legtöbb magyar gazdaságban.

Amint ma már a legtöbb gazda tudja, a műtrágyának három főfajtaját különböztetjük meg. Ezek a foszforsav-, a nitrogén- és káliumtrágyák.

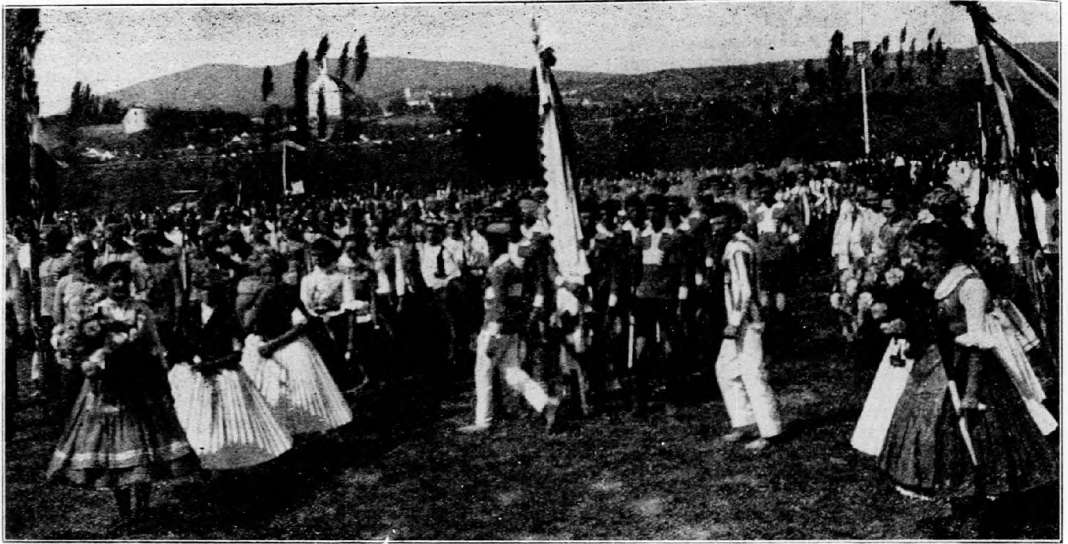

Közéki pirostarka tájfafta tehének itatás közben. Kép a «Magyarország állattenyésztése» című műből.

A magyar gazdának különösen a foszforsavműtrágyára van szüksége. Foszforsavat legtöbb talajunkban, nitrogént és káliumot sokkal ritkább helyen kell pótolni istállótrágyázás mellett. Különösen a káli-műtrágyának van nálunk kevés helyen fontossága.

Közeledik az ősz. Beköszönt a vetés ideje. Feltétlenül szükséges, hogy lapunk olvasóinak figyelme ismét reátereledjék legfontosabb terményeinknek, az őszi kalászosoknak műtrágyázására. Mivel az őszi kalászosok összességében csak foszforsavműtrágyát kívánnak a legtöbb talajon, most csak a foszforsavtrágyákról szölok néhány szót.

A magyar ksigazda — igen helyesen — ha műtrágyáról hall — a *szuperfoszfátra* gondol. Sok vidéken ezt nevezik a ksigazdák műtrágyának. Bár van — mint tudjuk — ezen kívül más is, tagadhatatlan, hogy manapság ez a legfontosabb, ez a legjobb foszforsavat tartalmazó műtrágyánk. Mindenek a világon, úgy a szuperfoszfátnak is akad versenytársa. Különösen ma van belőle elegendő. Ezek közt van jó és kevésbé jó, de az eddigi tapasztalatok szerint *egyik sem ér fel a szuperfoszfáttal*. A magyar ksigazda maradjon meg emellett! Nem mondom, hogy örökké ez lesz a foszforsavas műtrágyák királya, mert hiszen a jónak ellensége a jobb. Azt sem állítom, hogy ne kísérletezzék a ksigazda új dolgokkal. Igenis tegye! Azonban csak olyan dolgokkal, olyan újítá-

Kép a pécsváradi levante-ünnepségről.

sokkal, amelyeket a tudományos intézetek és a nagy uradalmak kipróbáltak és jónak találtak. A szuperfoszfát értékében, jóságában, kételkednie nincsen ok. A mai vélemény szerint ezzel lehet az összes foszforsavas műtrágyák közül a legbiztosabb jövedelmet elérni, már pedig nekünk ez a fontos.

Szőlőlevélkiütés. Bortermő vidékeken a szőlő válogatásánál, kacsozásánál nagymennyiségű lomb halmozódik fel, amelyet különösen szarvasmarhák etetésénél szoktak felhasználni. Mint minden takarmányváltoztatásnál, úgy a szőlőlevél feltakarmányozásánál is célszerű átmenetet tartani a régi és új takarmány között, tehát a szőlőlevélből eleinte csak keveset szabad adagolni. Elővigyázatlan takarmányozás esetén a burgonya- és szeszmoslék okozta kiütéshez hasonló takarmánykiütések keletkeznek a lábak alsó részén. Ilyenkor bélsárrekedéssel kapcsolatban az állatok étvágya csökken, a lábak alsó része kipirosodik, megduzzad, tüszűs és fájdalmas lesz. Varrak keletkeznek a lábvégeken és a ráncokban bőrperepedések támadnak. Az ártalmas takarmány etetésének megszüntetésével, vagy a szőlőlevél napi adagjának csökkentésével a betegség rendszeren megszűnik, a kiütések 10—14 nap múlva eltűnnek. Hasonló kiütéseket okoz ősszel a szőlőtörköly mértéktelen etetése is.

Magyarország állattenyésztése. (Képekkel.) Hazánk az állattenyésztés terén szép haladást tanúsít. Sok olyan tenyészetünk van, melyet büszkén mutathatunk be gazdátársainknak és a külföldnek. A gazdátársadalmi intézmények a közelmulthban négy szép kötetben (I. Lótenyésztés, II. Szarvasmarhatenyésztés, III. Juh-tenyésztés, IV. Sertésenyésztés) összegyűjtötték és kiadták azon tenyésztetek leírását, melyek mintaszerűeknek tekinthetők. Minden tenyésztet leírásához két fénykép is van mellékelve. Így a könyvet forgató tudomására jut annak, hogy hol lehet kiváló tenyészanyagot vásárolni és megtanulhatja, hogy minő tenyésztési eljárással lehet hasonló állatokat nevelni. A munkák tehát tanitanak és gyönyörködtetnek. Fokozza érdekességüket az a körülmény, hogy a könyvek elején egy-egy neves magyar író könnyen érthető formában leírja az illető állatfaj (pl. az I. kötetben a ló, II-ban a szarvasmarha) tenyésztésének történetét, ismerteti a hazánkban tenyésztett fajtákat stb. Ezt a leírást is sok kép díszíti, melyekből kettőt mi számunkban bemutatunk. Egy-egy kötet ára 75.000 korona. Tekintettel arra, hogy minden kötet 280—300 oldal terjedelmű, gyönyörű fényezett papírra nyomva és kemény kötésben van, nem drágának, hanem igen mérsékelt árúnak mondható. Gazdaköreink lapkodjanak megrendelni, mert könyvtárunk díszére s olvasóik nagy hasznára fognak szolgálni.¹

¹ Megrendelhetők a «Vasárnap» kiadóhivatalában

Védekezés a lépfene ellen. Nem lehet csodálkozni a gazda keserűségén, ha reggelve kelve a legszebb állatát élettelenül találja istállójában, dacára, hogy az még az este jóízűen fogyasztotta el a brakadagját. Ennek oka rendszeren a lépfene legveszedelmesebb alakja, mely a gutaütéshez hasonlóan öli meg az állatot. Ez a betegség a megfészességhez hasonlóan a kólikához, ezért gyanús esetekben, a kételyek eloszlátása végett boncoltassuk fel az állatot. A lépfene helybéli alakja, amit pokolvarnak neveznek, a test valamely táján vizenyős duzzanat képében lép fel, idetartozik továbbá az úgynevezett nyelvantrax is, mely csomószerű daganatban nyilvánul, valamint egy másik formátuma, amelynek jelenlétét a bél nyálkahártyáján kifejlődő daganat árulja el. Lépfenéből csak kevés állat gyógyul ki s így természetes, hogy mindent el kell követni a gazdának, hogy ezt a veszedelmes nyavalyát jóságaitól távol tartassa. A lépfene különösen a kerdőzök, elsősorban a juhok közül szedi áldozatait, főleg árviszes, moosaras vidékeken és olyan kedvezőtlen nyarakon, mint amilyen az idejé is volt. A fertőzés oka a talajban levő baktérium, közvetítője pedig a fertőzött talajon termelt takarmány, illetve legelő. Nagy szerepük van e tekintetben még a lépfeneben elhullott állatok bőreinek, melyeket sok helyen a padlásokon szoktak szárítani s ott az egészséges takarmányt megfertőzik vele. A lépfene állatról-állatra nem ragad ugyan, de a beteg állat mégis veszedelmet jelent szomszédaira, mert megfertőzheti az almot, a takarmányt, a talajt. A fertőzés módjainak ismerete lehetővé teszi a védekezést. Gondoskodjunk tehát arról, hogy a takarmány, az almok és az állatokkal érintkezésbe jövő egyéb anyagok és tárgyak, valamint a föld talaja meg ne fertőzőssek. Ha pedig a fertőzés már megtörtént, a ragály megsemmisítésére, vagy legalább továbbzapordásának megállítására törekedjünk. Az előbbi célnak megfelelő a beteg állatok mindenféle kóros termékeinek és váladékainak, valamint az állati hulláknak megsemmisítése, illetőleg megfelelő módon való eltakarítása. A megsemmisítés legbiztosabb eszköze a tűz, az el nem égethető tárgyak pedig alaposan bemeszelendők. A hullák mélyen (1—2 m) elásandók s porrá tört oltatlan mésszel betakarandók. Ha szükséges, az ápolók ruházata és teste is fertőtlenítenendő. Ha a legelőn merülnek fel kórosetek, az állatok más helyre hajthatók, esetleg istállózandók. A lépfene ellen ojtani szokták az állatokat, aminek mellőzésével súlyos anyagi veszteség érheti a gazdát, sőt ez a betegség az emberre is veszedelmessé válhat. Az ojtás hatása egy évig tart s ezért minden évben meg kell ismételné. A lépfenét megtegedett állat a hatóságoknak azonnal bejelentendő, teje, húsa, bőre fel nem használható.

Felhívjuk azon olvasóink figyelmét, akik középiskolai tanulmányaikat rövid idő alatt óhajtják elvégezni, a 16-ik oldalon lévő Magántanfolyam hirdetésre.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Egy csendőrmester feleségét milyen cím illeti meg-szólításképpen? (Egy pontos előfizető.) — **Felelet.** Férjének vezetéknévéhez „asszonyom” megszólítás füzendő, például: „Kovácsné asszonyom”.

◀ **Kérdés.** 1917-ben eladtam egy ökröt 2400 korondért és a véő még most sem fizette ki a vételárát, mennyi ennek a mai papirkorona értéke? (Egy hiú előfizető.) — **Felelet.** A fenti 2400 korona mai értéke 13,864.800 korona.

A „FALUSZÖVETSÉG” HIREI

A Faluszövetség adonyi kiállítása.

Szeptember hó 5-én nyitották meg Adonyban a Faluszövetség kiállítását. Erre az ünnepélyes alkalomra a Szövetség központjának részéről megjelent *Meskő Zoltán* nemzetgyűlési képviselő, a Faluszövetség társelnöke, *Bodor Antal* dr. egyetemi magántanár, a Faluszövetség osztályigazgatója és *Bene Lajos* kir. s.-tanfelügyelő. A vármegye vezetői is fényes bizonyságot szolgáltattak annak, hogy milyen melegen érdeklődnek a falvak ügyei iránt. Ott voltak: Felsőöri Nagy Pál főispán, *Fidh György* dr. árvászéki elnök, *Molnár Imre* gazdasági főfelügyelő, *Pokomándy* vármegyei testnevelési felügyelő, *Várady* járási testnevelési felügyelő, szotyori Nagy Jenő gazdasági felügyelő. A vidék földesurái sem maradtak el. *Zichy Aladár* gróf, *Zichy Livia* grófnő, *Elek Ferenc*, *Sigray Béla*, *Szluha Pál*, *Szalánc Miklós* és még mások vettek részt az ünnepen. A szorongásig megtelt templomban folyt le az ünnepi mise. *Csongédy Gyula* prépost-plébános, nemzetgyűlési képviselő, hazafias érzést, áthatott beszédnek minden szava a szöb és jobb jövőndő alapjait építette. Mise után az ezrekre menő közönség előtt *Meszlényi Béla* járási főszolgabíró üdvözölte a vendégeket. A kiállítás jelentőségét *Bodor Antal* dr. ismertette a Szövetség általános munkájával kapcsolatban. *Csongédy Gyula* prépost-plébános, nemzetgyűlési képviselő, hatalmas ünnepi beszédében a Faluszövetség nemzetnevelő és nemzeterősítő munkaságát változta. *Fiáth György* dr. árvászéki elnök pedig a vármegye nevében nyitotta meg a kiállítást, rámutatva a Faluszövetség eddig végzett nagyrétkü munkálkodására. Úgy a misén, mint a kiállítás megnyitáson az adonyi iparos-dalkör énekszámokat adott elő *Turcsy Lajos* vezetése mellett. A kiállításon a mezőgazdaság, kertészet, gyümölcstermelés, szőlőművelés és borkezelés, méhészet, állat- és baromfitenyésztés nagyfokú emelkedettség mutat. A kisipar annyira fejlett, hogy versenye kel a gyártással egy a kivétel, mint a termelés terén. Nagyszerűen illeszkedett be a Hangya-kiállítás ifj. *Spáring Pál* művészi rendezésében. A nők kézimunkáiból, elkezdve a szövéstől, keresztül a varrás minden ágán egészen a gobelin- és tüfésztésig, mindenből gyönyörű munkák vannak kiállítva. És ott van, amit kevés helyen lehet látni, a rácalmási és dunapentelei állami iskolák tanítótestületeinek nagy szaktudására és komoly, céltudatos munkára való rajz-

Cserkészsátor az adonyi kiállításon.

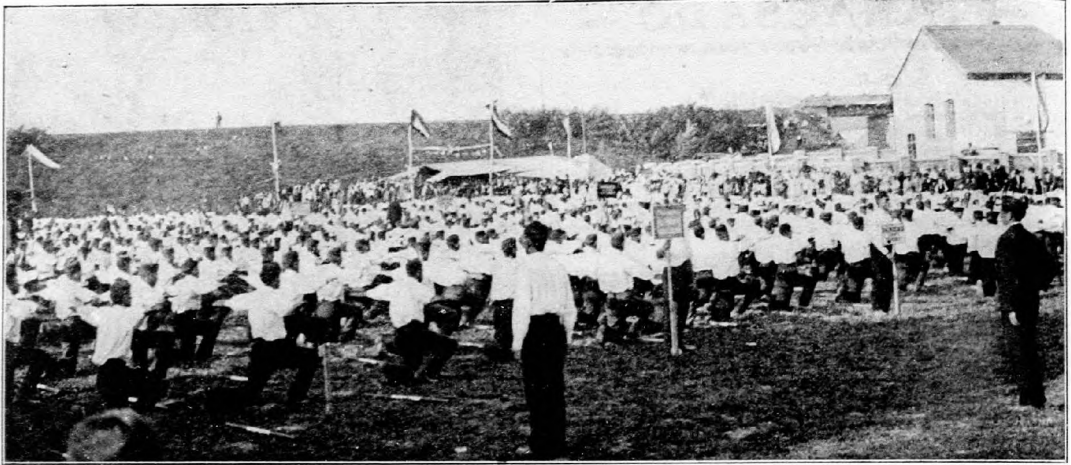
A Faluszövetség adonyi kiállításának megnyitása.

Jobbrol-balra: Mészlényi Béla főszolgabíró, Csongédy Gyula prépost, nemzetgyűlési képviselő, Zichy Aladár gróf, Zichy Livia grófnő, *Meskő Zoltán*, a Szövetség társelnöke, Nagy Pal, Fehér vármegye főispánja, *Jankovich Béla* gróf ny. kultuszminiszter, Mészlényi Beláne, Bene Lajos s. tanfelügyelő, Bodor Antal dr., a Szövetség igazgatója.

és kézügyességi munka gyűjteményei. Az adonyi zárda női kézimunkáinak kiállítása igaz gyönyörűséget okoz. A kiállítással kapcsolatban *Adony, Dunapentele, Pusztaszabolcs* leventéi bemutatták gyakorlataikat s a közönség sűrű tapsal jutalmazta úgy a szereplőket, mint a vezetőket. Felsőöri Nagy Pál főispán a leventeoktatóknak és leventéknek a helyszínén elismerését fejezte ki, *Meskő Zoltán* pedig izzó hazaszeretettel áthatott beszédében mondott köszönetet valamennyiüknek. A lelkes hangulatú közebed alatt Felsőöri Nagy Pál főispán a Szövetség fővédnökére, Magyarország kormányzójára, emelte poharát. *Csongédy Gyula* prépost, nemzetgyűlési képviselő, a keresztény és nemzeti alap megerősítéséről, a szociális érzés és gondolkodás kifejlésztéséről beszélt nagy hatással. *Huszár Gyula* főjegyző a Faluszövetség társelnökét köszöntötte fel. *Meskő Zoltán* nagy beszédében változta a mai állapotokat és megállapította, hogy milyen munka vár azokra, akik a falvak megerősítésében komolyan akarnak dolgozni. *Bene Lajos* pedig az ismeretszerzés fontosságára mutatott rá. A nagyszerű kiállítás és ünnepség rendezésében az elismerés elsősorban *Csongédy Gyula* prépost, nemzetgyűlési képviselőt, Mészlényi Belánét és Mészlényi Béla járási főszolgabírót illeti meg. De a községi főjegyző, a tanítótestületek, járási és községi tisztviselők odaadó munkája is dicséretreméltó.

A társadalmi és felekezeti béke megteremtését várják a bihariak a Faluszövetségtől.

Gyönyörű hazafias ünnepélyé avatta a bihari határmenti magyarok őszinte lelkesedése a *csökmői* fiókszövetség alakuló ülést. Az alakulással kapcsolatban a szövetségi zászoló felszentelése is megtörtént s ebből az alkalomból az ünnepélyen felekezeti és társadalmi osztálykülönbség nélkül résztvevő *Csökmő* község apraja-nagyja. A Faluszövetség központját *Bajtay Mihály* dr. gazdasági főtanácsos, igazgató, képviselte, akít a hajnali órákban a községtől hét kilométernyi távolságban díszes lovasbandérium és hosszú kocsisor várt ahol *Jezeránczy József* fogadta lelkes üdvözlő szavakkal. Bent a községben, a fiókszövetség helyiségében, a tagok és fehérruhás lányok élén *Tóth Imre* mondott üdvözlő beszédet és *Holics Márta* a hazafias magyar lányok nevében díszes virágcsokrot nyújtott át a Faluszövetség képviselőjének. A díszes felvonuláson résztvevő a felszentelendő zászolóval a leventeszázad a rezesbandával, az élen tizenhöz pár nyoszolyóéannyal. Az ősi templomban *Pálur József* hődmézvővárhegyi vallástanárral áldotta meg a zászolt s nagyhatású beszédében a társadalmi és felekezeti béke megteremtését, a magyarság becseletes együttműködését várja a kibontott zászlotól, mely arra van hivatva, hogy a magyar népet előre vigye. Az Istentisztelet után diszközgyűlés volt. A Himnusz elenklése után *Futó József*, az egész szervezkedés kezdeményezője és lelkes mozgatója, mondott beszédet. *Bálint Kató* szavazata és a *Nagy József* kántor vezetése alatt álló dalárda énekszámai után *Bajtay Mihály* dr. a magyar nép józan életösztönének szervezkedéséről és egyirányba való tereléséről beszélt. A diszközgyűlés után délben szakterítékes dísz-béda, este pedig táncmultság volt.

A pécsváradi leventék szabadgyakorlatai.

Potom pénzért vásárolják össze Bihar megyében a pénzzükében szenvedő gazdáktól a gabonát.

Sokat írtunk már a terményértékesítés megoldásának szükségességéről és arról, hogy micsoda nemzeti veszedelmet jelent az, ha a pénzzükében szenvedő falusi gazda a faluról-falura járó lelketlen kereskedőnek potom pénzért adja el termését. Az elmúlt vasárnap Nagykeréki községben (Bihar vármegyében) szervező gyűlést tartott a Faluszövetség, melyen megdöbbentő adatokat soroltak fel a gazdák arról, hogy milyen áron vásárolják meg a faluzó kereskedők a magyar életet, a gabonát és az őszi terményeket. Bár még a tengeri lábon áll, máris sok gazda, hogy adóját és egyéb sürgős kiadásait fizetni tudja, 40.000 koronáért adta el lábon tengeri termését. Az aratáskor 200.000 korona volt az a legnagyobb összeg, amelyet a házról-házra járó kereskedők a gazdáknak ígértek és a legtöbb gazda ilyen áron adta el gabonáját. Elképzelhető, mennyit nyer a kereskedő rajta, amikor 340–350.000 koronás árban tudja értékesíteni. Ezek a súlyos panaszok képezték legfőbb tárgyát a Faluszövetség nagykeréki gazdagylésének, amelyen a központot Radnóti István titkár képviselte. A gyűlésen Papszász József dr. helybeli földbirtokos elnököt, akinek lelkes bevezető szavai után Radnóti István ismertette a Faluszövetség a magárahagyott falusi kisembereknek segítségére siet. Tóth József tanító, Ákos Lajos bíró felszólalása után, amelyekben különösen a terményértékesítés megoldását sürgették, megalakult a Faluszövetség nagykeréki fiókjá. Diszelnökké Papszász József dr. földbirtokost választották meg, aki az egész környéken közszeretnek örvend. A fiókszövetség elnökévé Lévy Mihály ref. lelkész, alelnöknek Ákos Lajos és Kiss Géza, titkárnak Tóth József tanító, pénztárnoknak Tóth Lajos, ellenőrnek Sipos Sándort választották meg. A választmány tagjai lettek: Dózsa Kálmán, Dávid Imre, B. Nagy Sándor, ifj. Ákos Imre, Sipos Sándor, Gáspár Lajos, Tóth Ferenc, Balogh János, Nagy István és Sipos Imre.

A Szövetség szervezkedése Penc községben.

Szeptember 8-án tartotta a Faluszövetség szervezkedő gyűlést Penc községben. A Szövetkezet előadatermében Gratzli Miklós ny. földmivesskóla-igazgató nyitotta meg a gyűlést, majd Radnóti István központi titkár ismertette a Faluszövetség működését. Pápay József gazda hozzászólása után az egybegyűltek egyhangúlag elhatározták, hogy a Faluszövetség fiókját a községben meg fogják alakítani. A Faluszövetség szervezkedésének nagy jelentősége van ezen a vidéken, ahol a nép szegény, a szőlőműveléssel foglalkozó gazdákat pedig az a csapás érte, hogy a filloxera teljesen kipusztította a szőlőket. Most a Faluszövetség támogatásával a szőlőket gyümölcsösökké akarják átalakítani. A lakosságban erős a hajlandóság a szervezkedésre. Evva Margit ügybuzgó vezetésével a Szövetkezet szép munkásságot fejt ki a falu népének gazdasági istápolása érdekében. A körülbelül ezer lelkei ké bíró község szövetkezete csak az elmúlt év folyamán 58.000.000 korona forgalmat csinált. A Faluszövetség mindent meg fog tenni e haladni akaró község kulturális, gazdasági és szociális fejlesztése érdekében.

A mándoki fiókszövetség megalakulása.

Az elmúlt vasárnap a mándoki gazdák egyhangú lelkesedésel alakították meg Mándokon a Faluszövetség fiókját. A gyűlést Nagy Sándor nyitotta meg, akinek üdvözlő szavai után Mátffy Géza dr. központi kiküldött beszélt azokról a jelentős feladatokról, melyeket a Faluszövetségnek sürgősen meg kell oldani és ismertette azokat az eredményeket, melyeket a Faluszövetség eddigi tevékenységével elért. A központi kiküldött beszéde után megalakult a fiókszövetség, amelynek elnökévé Nagy Sándort, alelnökké Weber Jenőt és Csillag Józsefet, titkárrá Ulrich Vilmost, pénztárnokká Czapp Balázst választották meg.

Petőfi-ünnepély a nógrádmegyei Penc községben.

Szeptember 8-án tartotta a nógrádmegyei Penc község, a Petőfi Sándor kétízben való ott tartózkodása emlékére emelt emléktáblájának, ünnepélyét. Az ünnepségen megjelentek Rákosi Jenő, Ferenci Zoltán dr. egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia, Lampérth Géza dr. a Petőfi Társaság, Kovács Sándor dr. egyetemi tanár a Luther Társaság, Simon Lajos dr. igazgató és Kenessy Béla a Gárdonyi Géza-Társaság és Radnóti István titkár a Faluszövetség képviselőitében. Az ünnepség d. e. fél 12 órakor kezdődött, az emléktábla alatt felállított ünnepi emelvényen. Rákosi Jenő megnyitó szavai után Ferenci Zoltán tartott előadást Petőfiről, Gerengay Pál tanító pedig Petőfi Sándornak 1835. és 1838-ban Pencen tartott két látogatásának történetét ismertette. Utána Lampérth Géza saját szerzeményű költeményeit adta elő nagy hatással. Kovács Sándor egyetemi tanár a Luther-Társaság, Simon Lajos dr. a Gárdonyi Géza-Társaság nevében tartott beszédet, Radnóti István pedig Petőfiről, mint a falu költőjéről szólt. Az ünnepségen, melyen megjelent a falu apraja-nagyja, jelen voltak Hetényi Rezső dr. főszolgabíró, Schéda László községi főjegyző, Grigóssy Béla dr., Gratzli Miklós ny. földmivesskóla-igazgató, Evva Margit, a penci szövetkezet elnöknője, Valent Miklós ev. lelkész és sokan mások.

A szabolcsmegyei Buj községben megalakult a fiókszövetség.

A napokban alakult meg a szabolcsmegyei Buj községben a Faluszövetség fiókjá. A gyűlésen Szekeres László dr. főtitkár jelent meg a Faluszövetség képviselőitében, ki hosszabb beszéd kíséretében ismertette azokat a nehézségeket, melyek miatt a falusi gazdák kénytelen terméseiket potom pénzért elveszetegetni. A nagyhatású beszéd után Skima Andor tanító, Fuhrmann Géza főjegyző és Bellövics Gyula görög katolikus lelkész szóáltak fel, mely után egyhangú lelkesedéssel mondták ki a jelenlevők a fiókszövetség megalakítását. A megválasztott tisztikar a következő: Elnök: Ifjú Denne Mihály. Alelnök: Bartha László, Veres János. Titkár: Stima Andor. Pénztárnok: Deme Károly. Ellenőrök: Nagy Ferenc, Wagner Mihály. Székvizsgáló-bizottság: Nagy Miklós, Vaszkun János és Dene Ferenc.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Felhívás a háziipari nyersanyagokat termelő gazdaközönséghez.

Az utóbbi esztendőben a háziipari nyersanyagokat termelő gazdaközönséget meglehetősen súlyos kár érte azzal, hogy kitermelt nyersanyagát nem tudta megfelelő áron értékesíteni. Ugyanekkor a háziipari nyersanyagokat feldolgozó ipar legnagyobb mértékben nélkülözötte a nyersanyagot. Ez a sajnálatos körülmény arra készítette a m. kir. földművelésügyi minisztérium növényvédelmi és növényforgalmi irodáját (Budapest, V., földművelésügyi minisztérium), hogy az árucserre legegészségesebb és legelőnyösebb megoldása érdekében összekötőkapocs legyen a termelő és a feldolgozó ipar között. A baj orvoslása érdekében az első legfontosabb lépés, hogy a termelőközönség haladéktalanul lépjen érintkezésbe a fenti hivatallal, közölve vele azt, hogy milyen háziipari nyersanyagot termel, pontosan megjelölve annak fajtáját, minőségét, kitermelési időszakát, jövedő évi várható hozamát stb. Ugyanekkor a fenti hivatal a feldolgozó iparral érintkezésbe lépve, meg fogja állapítani a bel-földi szükségletet és a fölöslegnek külföldi elhelyezése érdekében a lépéseket azonnal megteszi. A növényvédelmi és növényforgalmi iroda a gazdaközönséggel állandó összeköttetés kíván fenntartani és mindenkor a legnagyobb készséggel ad szakzerű felvilágosítást, nemcsak az ültetés és kitermelés módjaira, hanem azokra az értékesítési lehetőségekre is, amelyeknek ismerése mellett a termelő megfelelő költségvetéssel tud dolgozni.

A zalai méhészek az üzleti érdekeket szolgáló méhészeti szaklapok elen.

A Zalavideki Méhészek Egyesületének közgyűlésén szóba hozták azt a nagy kárt, amit a vidéki méhészeknek azok a szaklapok okoznak, amelyek méz- és méhtermékek értékesítésével foglalkozó vállalatokkal kapcsolatosak, mert ezek a lapok, amelyek tulajdonképpen a méhészársadalmat támogatásával tartják fenn magukat, üzleti érdekből a méz árának leszorítására törekednek. Ezért határozatilag kimondotta a közgyűlés, hogy felkéri a Méhészegyesület Országos Szövetségét egy független méhészlap kiadására, tagjaitól pedig belépéskor olyértelmű nyilatkozatot fog megkövetelni, mely szerint minden tagnak elsősorban a szövetségi lapot kell járnia. Egyúttal elhatározták, hogy a társjegyeiket is felhívják arra, hogy a vállalatokkal kapcsolatos lapoktól a támogatást vonják meg.

A hőmezővásárhelyi állattenyésztési vándorgyűlés.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állattenyésztési és állategészségügyi szakosztálya, a Hőmezővásárhelyi Gazdasági Egyesülettel karöltve, szeptember 25-én és 26-án Hőmezővásárhelyi állattenyésztési vándorgyűlést rendez. A résztvevők 24-én, pénteken, indulnak, 25-én a környéken tanulmányi szemle lesz, míg a vándorgyűlést 26-án, vasárnap, tartják meg, amelyen Ketzán Emil ezredes lötenyésztési igazgató, enesi Dorner Béla gazdasági főigazgató, Schandl József dr. közgazdasági egyetemi tanár és Mulschenbacher Emil dr. gazdasági főtanácsos, az OMGE ügyvezető-igazgatója, tartanak előadást.

Petőfi-ünnepség Pencen.

1. Rákosi Jenő, a magyar írók nesztora. 2. Ferenczy Zoltán.

Szeptember 19-én lesz Kiszbären Kozma Ferenc centennáriuma.

A m. kir. földművelésügyi minisztérium az országos gazdátársadalmi testületekkel karöltve Kozma Ferenc születésének százéves fordulóját alkalmából Kiszbären, szeptember 19-én emlékünneplést rendez, melynek programja a következő: Délelőtt 11 órakor Kozma Ferenc szobránál emlékbeszédeket mondanak: a földművelésügyi minisztérium nevében Schandl Karoly dr. államtitkár, a gazdátársadalom nevében Magyar Kázmér m. kir. gazd. főtanácsos, nemzetgyűlési képviselő. Az emlékbeszédeket a szobor megkoszorúzza követi. Délután 3 órakor Kozma Ferenc emlékére lovasünnepélyt rendeznek, amelyek számai: 1. A kisbéri lovásziúk sikerverse. 2. A bábólnai lovásziúk díjugratása. 3. A méneskarri tisztviselők gátversenye. 4. Fogatok bemutatása. 5. Hódolat Kozma Ferenc emlékszobra előtt (élőkép).

Egy millió katasztrális hold földet osztott szét eddig a földbirtok-rendező bíróság.

Az Országos Földbirtokrendező Bíróság most készítette el eddig végzett munkájáról a kimutatást, amely szerint 1921. június óta 237.953 házhelyet szaktított ki, törpe- és kisbirtokra pedig 964.165 katasztrális holdat osztott el. Ezenfelül kishaszonbérletek alakítására átvett 721 községben 135.400 katasztrális hold földterületet. Önálló házhelyrendezés során 991 községben 37.062 egység részére 9914 katasztrális hold földet utalt ki. Földhözjuttatás végett megváltási eljárás megindítását kértek közel öt esztendő alatt 3567 községben. Eddig az Országos Földbirtokrendező Bíróság a megváltást 3040 községben mondotta ki 864.489 katasztrális hold földterületre. Ebből 797 közös legelő, 368.403 törpe- és kisbirtok, 200.891 házhely alakult. Ezenfelül az Országos Földbirtokrendező Bíróság elővásárlási jogot 209 esetben 15.935 katasztrális hold földterületen gyakorolt, továbbá ingatlant eldarabolta 290 esetben, 73.825 katasztrális hold területen. Ebből 44.342 katasztrális hold eldarabolása folytán földhöz jutott 11.445 egység. Itt említjük meg, hogy az Országos Földbirtokrendező Bírósághoz 1921. év június óta, amióta működését megkezdte, 204.943-an adtak be beadványt, amelyben földet kérnek a földnélküliek a magyar államtól.

A dohánytermelők nagygyűlést tartanak Nyiregyházán.

A dohánytermelők nagygyűlést szeptember 19-én délelőtt tartják meg Nyiregyházán a Dohánytermelők Országos Egyesülete, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és a Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület közreműködésével. A nagygyűlés tárgya a dohánytermesztés fejlesztésének és jobb értékesítésének kérdése lesz úgy a belföldi, mint a külviteli viszonylatban. Tekintettel arra, hogy a dohánykereslet lehetővé tenné a magyar dohánytermelés nagyarányú fejlesztését, szóba fognak kerülni a magyar dohánytermelés ama nehézségei, amelyek a termelést hátráltatják. Kívánni fogják, hogy olyan állandó dohányárakat élvezhessenek a termelők, amelyek beruházásaikat biztosíthatják. Az előadások sorában figyelemreméltó lesz Juhász Árpádé, aki a dohánytermelés közgazdasági jelentőségét aja elő Magyarországi érdekei szempontjából, Goth László a dohánytermelés színvonalának korszerű fejlesztését vizsgálja. A nagygyűlés határozati javaslatát Papzsász Tamás terjeszti elő.

Az adonyi kiállítás borászati terme.

Több községben felfüggesztették a lakásokkal való szabad rendelkezés jogát.

A kormány Csepel, Csillaghegy, Gödöllő, Pestszentlőrinc, Rákostiget, Rákosszentmihály és Soroksár pestkörnyéki községekben, valamint Berettyóújfalun, Bonyhád, Csorna, Dombóvár, Kisvárdán, Mezőkövesden, Moson, Putnok, Szerencs és Szikszó községekben a háztulajdonosok szabad rendelkezési jogát további rendelkezési felfüggesztette: Abaujszántó, Csurgó, Keszthely, Nagyköllő, Pestújhegy, Rákoskeresztúr, Sajószentpéter, Sárospatak, Siktós, Sopronbányfalva, Szigetvár és Tapolca községekben pedig a háztulajdonosok szabad rendelkezési jogát 1927. május hó 1-ig felfüggesztette.

A magyar búza minősége a legelső Európában.

Az idei kedvezőtlen időjárás egész Európában károsan befolyásolta az ezévi termés minőségét. Így például Németországban a jelentések 66—68 kg-os búza hektoliter súlyról szólnak s a többi országokban sem sokkal jobb a búza minőségi átlaga. Ezek az országok kénytelenek lesznek keverés céljából jobb minőségű, nagyobb hektoliter súlyú búzát importálni. Július havában Németország már közel 31.000 vagon búzát vásárolt a külföldről. A magyar búza minősége is gyengébb a mult évi termésnél, azonban hektoliterenkénti súlya országos átlagban még mindig 75,5 kg, vagyis messze föltötte van a többi európai gabona minőségének. A magyar búzát tehát erősen fogják keresni keverés céljából s minden kilátás megvan arra, hogy a magyar búzának az idén elég jó lesz az ára.

Százegyevenezer hold tanágazatainak szervekedése.

Nagyjelentőségű gazdaszervezkedés folyt le szeptember hó 5-én Hódmezővásárhelyen. Százegyevenezer holdnyi tanyavilág gazdái határozatok el, hogy közös alapot keresnek érdekeiknek képviseletére. A szervezkedés munkája a tanyák harminckét olvasóköréből indult ki, amelyek között szövetség jött létre közös munkaprogram végrehajtására. Erre a szövetségzést a lökést az a körülmény adta meg, hogy Hódmezővásárhely 15.000 adófizetője közül 10.000-nél volt legutóbb záloglós, ami azt bizonyítja, hogy a gazdák bevételeinek és terheinek egyensúlya felbontott. A tanácskozáson résztvett Aigner Károly főispán, Forgács Miklós képviselő, Staub Elemér, a Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara alelnöke, Endrei Béla dr. városi tanácsos és sokan mások. Az ülésen Molnár Imre gazda elnökölt. Kovács Jenő felszólalása nyitotta meg a tanácskozást, aki hangsúlyozta azt a szomorú körülményt, hogy a gazdák termelési igekezetek hajtótörést szenved az értékesítési nehézségein. Staub Elemér rámutatott arra, hogy a mezőgazdasági szervezkedés nem irányul a kereskedelem ellen, amelynek szükségességét a gazdatársadalom minden tényezője elismeri, de amelyről meg kell állapítani, hogy Trianon óta még nem tudott alkalmazkodni az új piaci helyzethez. A gazdák kénytelenek említofogva magukra vállalni az értékesítés és a piacok megszerzésének nehéz munkáját is, mert nem nézhetik összetett kézzel, hogy mi lesz a sorsa a termelőmunkának. Ezért vállalta a mezőgazdaság a piacok megszerzésének munkáját. Kemény Szilárd, a Kecskeméti Mezőgazdasági Kamara titkára, tartott ezután előadást az intézvi állattenyésztésről, végül Gulácsy gazdasági akadémiai tanár mutatóttá a nemisített vetőmagokkal folytatott gazdálkodás legutóbbi eredményeire.

Gazdáljaink kirándulása lóháton.

Tizenkét ceglédi és öt nagyköri ifjú tanulmányi kirándulást rendezett. Lóháton inculáltak el a napokban Radvánszky Ferenc lönyenyésztési felügyelő vezetésével, hogy megtekintésük a gyönyörű Mátra vidéket. Útjukban érintették Hatvan, ahol a növénynevelési intézet vendégei voltak. Útjukat folytatva, betértek Gyöngyörsre, ahol a szőlőkezelés tanulmányozták, míg Kompolton a Károlyi-féle mintagazdaságot tekintették meg. Innen tovább lovagoltak Parádra, majd Aszódra és hosszabb ideig tartózkodtak Magyaródon, ahol az intézvi gyümölcs-, bor- és paradicsomtermelés volt a tanulmány tárgya. Utolsó állomásuk a monori vetőmagtisztító telep volt. Az érdekes ut mindössze tizenegy napig tartott és összesen kétszázkilencvenhat kilométert tettek meg lóháton az ifjak.

Baross János képviselő meghalt. Baross János, a piilis városi kerület képviselője, a napokban elhunyt. Baross már hónapok óta betegeskedett. Még a mult év végén állapotották meg, hogy fehérvérűségben szenved. Tavasszal elutazott Olaszországba gyógyulást keresni, ahonnan hazatérve, májusban már annyira elhatalmasodott rajta a betegség, hogy be kellett szállítani a Szent István-Kórházba. Onnan vitték át nemrégiben a Pajor-szanasatórium, az orvosok vératómlesztést akartak megmenteni, de ez sem járt eredménnyel. Baross pártkörnyéki képviselő volt, de az utóbbi időben a liberális ellenzékkel haladt együtt.

Új regényünk.

Mai számunkban kezdjük el *Elize Orzeszkonak*, a lengyel irodalom legkiválóbb nőalakjának, *A jó asszony* című regényét, amely egy szegény sorból mesebeli jóléthe került, majd onnan katasztrofált leánya életét beszéli el egy szelid szomorúságú történet keretében. Elize Orzeszko igazi művésze a tollnak, nagyszerű lélekelemzéssel állítja élénk alakjait, az egész regényen átszillanó finom gúny pedig az írónő öntudatos életszemléletét és emberismeretét bizonyítja. Olvasóink bizonyára nemes gyönyörködéssel fogják végigolvasni a nagy lengyel írónő regényét. A fordítást Turchányi István avatott munkája.

A kormányzó Abauj-Torna vármegyében. Az abauj-tornamegyei Szikszóra a mult vasárnap lepeztek le a község száztizenkilenc hősi halottjának emelt emlékművét. Az ünnepségen Horthy Miklós kormányzó is megjelent. Beszédében többek közt a következőket mondotta:

— A hősök szobra a legszentebb érzelmek kiapadhatatlan forrása, amelyből minden nemzetek büzdítést meríthet a haza érdekében végzendő munkájához és küdelméhez.

A szoborlelepezés előtt a kormányzó résztvett a Halmaj községben lefolyt vízei teklekbitási ünnepségen, amelyen négy vízei, Molsányi Lajost, Medve Józsefet, András Istvánt és Magyar Ferencet íktatták be a vítezéségük jutalmául kapott telkeibe.

A békésmegyei kisczadák gyűlése. A Békésmegyei Kisczadák-Egyelet most tartotta meg közgyűlését Cszimadia András nemzetgyűlési képviselő előklésével Békéscsabán. A gyűlésen résztvett Kovács Deszó főispán, Borgulya Pál nemzetgyűlési képviselő, valamint számos kisczadák és megye minden részéből. A gyűlés résztvevői telkesen ünnepelték Behlen István gróf miniszterelnököt és Mayer János földművelésügyi minisztert. Számos felszólalás hangzott el, melyben a szónokok ismertették a kisczadák panaszait, amelyre az egyesület vezetősége egyfelől megnyugtató választ adott, másfelől a jogos panaszokat illetékes helyre fogta továbbítani.

A tolnai és piilisvörösvári időközi választás. A Renczes János halálával megüresedett tolnai kerületben Klein Antal volt főispán lép fel, mint a Kisczadapárt hivatalos jelöltje. A Baross János halálával megüresedett kerületben pedig Weicher Miklós törökbalinti plébános a hivatalos jelölt. Mindkét jelölt megkezdette már választási körútját.

A pusztaszeri Árpád-ünnep. A szegedi Pusztaszeri Árpád Egyesület a honfoglaló Árpád fejedelem emlékezetét megillettő nemzeti kegyelettel ünnepelte meg az első nemzetgyűlési székhelyén, Pusztaszeren, hová szeptember 5-én mintegy nyolcezer ember zarándokolt. A kormány képviseléseiben Madarassy Gábor, Csongrád vármegye főispánja jelent meg az ünnepségen. Az ünnepély szentimével kezdődött, amit Várhelyi József pápai prelatus a környékbéli papokkal végzett. Utána Kramer Tamás kisteleki plébános mondott magasszónaryalás egyházi beszédet. Majd Szabolcs vármegyei ünnepi szónoka, sási Szabó László áldozott művelésüvel beszédet. A koszorúk elhelyezése után Nagy Lajos főlevéltárnok szavalt el nagy hatású Borbély Sándor vármegyei főjegyzőnek gyönyörű alkalmi költeményét, végül pedig Márky Imre ügyvezető elnök költői szépségű beszédével zárta be az ünnepélyt.

A kommunista Vágiék ismét mozognak. A hírhedt Vági-párt, amely kevés jobb sorsra érdemes munkás kivételével a kommunista érzelmű csöcselékét gyűjti össze, a mult héten mintegy ezer főny összetoborzott tömegelel erőszakosan akart behatolni a belügyminisztériumba. A tömeget rendőrség verte szét. A nyomozás megállapította, hogy Vágiék több minisztérium előtt is hasonló tüntetést akartak rendezni. A megakadályozott tüntetésből kifolyólag ötven embert előállítottak.

Az öreg tanító ünnepe. Schummerl Károly fertőrákosi katolikus tanító, aki negyvenhárom évi tanítóskodás után most nyugdíjba ment, érdemei elismerésül Fetsler Antal győri megyéspüspök az igazgatói címmel tüntette ki. A kitüntetést Mentes Domokos esperes adta át az érdemes tanítónak. A község nevében Thurner községi jegyző és a községi bíró mondott üdvözlőt. A község arányarával és ezüst cigarettatartócaival tisztelte régi tanítóját.

Német képviselők Budapesten. A mult héten több német bírodalmi képviselő érkezett Budapestre a Külügyi Társaság vendégeként. A vendégek több napig tartózkodtak a fővárosban, melynek szépségétől el voltak ragadtatva. A tiszteletükre rendezett összejöveteleken több ízben hangoztatták a német-magyar barátság eltiphetetlenségét. Magyarország tragédiája iránti megértésüket bizonyították azzal, hogy elzarándokoltak az irredenta szobrokhoz is és sokáig megilletődve álltak a köbe öntött magyar fájdalom előtt. A német vendégek felejthetetlen napok emlékével hagyták el a fővárost.

Japán erdészek Magyarországtól akarnak tanulni. A japán erdészet három kiküldöttje *Tanaka, Jamamoto* és *Kageya* dr. a napokban felkeresték Magyarországot, hogy tanulmányozzák a magyar erdőgazdaságot. A japán kiküldöttek *Reitzer* József japán konzuli titkár kíséretében meglátogatták a földmivelésügyi miniszteriumot s tisztelegtek *Schandi* Károly államtitkárnál. A japán kiküldöttek elmondották, hogy Japánország földjének hetven százalékat erdő borítja. Miután arról értesültek, hogy Magyarországon a kincstári erdőgazdaságot igen jól ruházták be és ezen a téren is szép eredményt mutathatnak fel, tanulmányozni óhajtanak a magyar kincstári erdőgazdálkodást. Az államtitkár készséggel adta meg az engedélyt erre a japán kiküldötteknek, akik *Pfeiffer* miniszteri tanácsos társaságában másfél napos tanulmányútra mentek a Bükkhegységben lévő kincstári erdőgazdaságokba. A japán kiküldöttek megtekintették a Mezőgazdasági Múzeumot is és nagy elragadtatással nyilatkoztak az erdészeti osztályról. Nem győzték hangsúlyozni, hogy az egész világon nem találtak hasonló erdészeti múzeumot. Elmondották, hogy a tapasztalatokból be fognak számolni a japán kormányban és odahaza természetien fogják azt a gondolatot, hogy a japán nép, amely rokonságban van a magyarokkal, *támogassa Magyarországot mai szomorú helyzetében*

A csengeri járás huszonhat községe díszpolgárrá választotta Bethlen Istvánt. A legutóbbi képviselőtestületi gyűlésen a csengeri járás valamennyi községe, számszerint huszonhat község, díszpolgárává választotta *Bethlen István gróf miniszterelnököt* az ország talpraállítása körül szerzett nagy érdemeiért. Ugyanezen a napon *Porcsalma* nagyközség egyhangúan megemléstette az 1909-ben díszpolgárává választott *Hegymegi Kíss Pál díszpolgárságát*, mert nem tartotta összeegyeztethetőnek, hogy díszpolgárának megtartsa azt a politikust, aki ellenkező magatartást tanúsít azzal az építő munkával szemben, amelynek elismeréseként *Bethlen István grófot* most választotta meg díszpolgárává a nagyközség. A község képviselőtestülete megsemmisítő határozatában sajnálattal állapította meg, hogy Hegymegi Kíss Pál nemcsak hogy nem felelt meg a működéséhez fűzött várakozásoknak, de *politikai magatartásával éppen azok tábort erősíti, akik az ország romlását előidéztek.*

Apponyi Sándorné grófnő,

aki lengyeli (Tolnamegye), körülbelül háromezeröttszáz holdas uradalom a Magyar Nemzeti Múzeumnak adományozta. Megboldogult férje, Apponyi Sándor gróf, világhírű könyvtárát ajándékozta a Múzeumnak.

Leventeünnepség Pécsváradon. Vasárnap, szeptember hó 12-én, zajlott le *Pécsváradon* a járás leventéinek zászlóavató ünnepé és versenye. Reggel 8 órakor istentisztelet nyitotta meg az ünnepségek sorát, majd a selejtező versenyeket bonyolították le. Délben vette kezdetét a zászló felavatása. A zászlóanya tisztjét *Fischer* Ferenc főispán felesége töltötte be. A megnyitó beszédet *Perlaky* György, a kerület nemzetgyűlési képviselője mondotta, aki hazaszeretetre, összetartásra és kitartó együttes munkára serkentette a leventéket. Ezután végbement a zászlószögek ünnepélyes beverése. Délután három órakor kezdődött a verseny a pécsvárad járás vándorzászlajáért, melyet a nagy dísz aranyéremmel együtt *Vémed* község levente csapata nyerte el. A második díjat, a nagy aranyérmét, *Pécsvárad*, a harmadik díjat, a kis aranyérmét, *Hidas* leventéi vívták ki maguknak.

Tanítógyűlés Gyulán. A gyulavidéki római katolikus néptanítógyűlés gyulai kerülete augusztus 26-án Békéscsabán tartotta meg ézevi közgyűlését, melyen *Dimder* Ferenc «Az iskola és család együttműködése a gyermek erkölcsi nevelése érdekében» címmel tartott előadást. Utána *Román* Pál «A levente nevelés helyes módja és eszközei» címén tartott tanulságos értekezést. *Józsa* Rezső tanító, a «Szigárd» központi kiküldöttje, a *Szigárd* terjesztéséről mondott beszédet. A gyűlés után társasábul volt, majd a résztvevők tanulmányi kirándulást tettek a m. kir. földmivélskólába.

Leleplezték nagyatádi Szabó István arcképét Békéscsabán. Meleg, kegyeletes ünnep folyt le szeptember hó 12-én, vasárnap, *Békéscsabán*, az ottani kiscsazdaegyesületben. Az egyesület hálás és kegyeletes emlékezete jeléül megfestette néhai nagyatádi Szabó István arcképét és az arcképet most leplezték le. Az ünnepségre Békéscsabára érkezett *Mayer* János földmivélsügyi miniszter is, akinek kíséretében voltak *Neubauer* Ferenc államtitkár, *Lukács* György, *Csontos* Imre, *Borgulya* Pál, *Zéolke* Antal, *Hegvessy* Károly nemzetgyűlési képviselők és *Kovacsics* Dezső főispán. A kiscsazdaegylet feldiszipített termében *Drienyonszky* János elnök nyitotta meg a díszközgyűlést, majd *Zsilát* Mihály alelnök ünnepi beszéde alatt hullott le a lepel nagyatádi Szabó István arcképéről. Ezután *Mayer* János földmivélsügyi miniszter mondott mélyhatású emlékbeszédet. A díszközgyűlés ezután táviratilag üdvözölte *Bethlen István gróf miniszterelnököt.*

Újfajta sport Németországban.

Elhagyottan.

Sokszor ha a nagy nyomástól
 Lelkem hírja megakad,
 Könyörögye kértem mástól,
 Pályám vége hol szakad?

Semmi válasz: rám se néznek,
 Mit törődnek én velem?
 Nagy gondja van mindenkinek,
 Mit ér így az életem?

Tenger nép közt én egyedül
 Csak a bánat van velem:
 Istent hívom segédül
 Én Teremtőm légy velem!

Föglein Márton (Szekszárd).

Herceg, mint orvos. *Bathány-Strallmann* László herceg dr., az ismert szemorvos, körömdi ősi kastélyában szembetegek részére rendeltést tart fenn. A hosszabb kezelésre szoruló betegeket a kastélyban lévő kórházban teljesen ingyenes ellátásban részesíti. A tudós szemorvos herceget, aki szép példát ad emberbaráti tevékenységével, a külföldről is számosan keresik fel.

Hatvanhét évig egy helyben szolgált. *Kurcsy* Miklós, Sopron vármegye legőregebb szamárd juhász, nyolcvanés korában meghalt. Tizennyolc éves kora óta szakadatlanul a *Solymossy* báró család szolgálatában állott. Ötven évig volt szamárdjuhász. Tizenöt gyermeke közül négy fia egyetemet végzett, közülük *Kurcsy* János dr. Sopron vármegye főjegyzője és egyidejű helyettes alispánja volt és két év előtt ment nyugdíjba.

Megtalálták *Sobri* Jóska búvóhelyét. A *balatonalmádi* Óhegy mellett a napokban robbantás közben egy barlangot fedeztek fel, amely valószínűleg *Sobri* Jóska búvóhelye lehetett valamikor. A rendőrség büntügyi múzeuma azonnal bizottságot küldött ki az érdekes lelet tanulmányozására és rövid kutatás után beigazolódt, hogy a barlang valóban a híres betyárvezér rejtékhelye lehetett. Ismeretes, hogy *Sobrit* és társait hosszú éveken keresztül azért nem bírták elfogni, mert mindig pokoli gyorsasággal tűntek el az üldöző pandurok elől. Most már világos a csendőrök kudarca, hiszen *Sobri*eket tényleg a föld nyelte el, mert az Óhegy körüli sziklák egyikének az alján egy keskeny nyíláson keresztül villámgyorsan eltűnhettek a hegy alatt lévő barlang gyomrába, ahol azután napokig is elidőzhettek, mivel bőven ellátták magukat élelmiszerekkel és ivóvízzel. A rejtékhelyet körömbántó munkások fedezték fel, a föld színe alatt hat méter mélyen. A helyiségben kőből faragott nyoszolyákat, kőfasztrálokat, fókásokat és evőeszközöket találtak, amelyek mind azt bizonyítják, hogy a betyárok hosszabb ideig tartózkodtak az Óhegy alatt lévő tanyájukon. A terem falaira *Sobri* Jóska, *Mészáros* Pál és még több híres betyár neve van belevésve, akik hosszú ideig veszélyeztették a környék biztonságát a harmincasévek felé. A rejtékhelyen talált tárgyakat a rendőrség a budapesti büntügyi múzeumba szállíttatja, ahol mindenkinek alkalma lesz megtekinteni az érdekes tárgyakat.

Embereket ölt, vonatokat és házakat sodort el a tájfun. *Japán* déli partvidékén, *Aitsi* és *Sisuka* tartományokban, rettenetes tájfun pusztított, amely vonatokat sodort el s töltésről és rengeteg házat összedöntött. Az áldozatok száma megközelíti a százat. *Yokosuka* és *Futagava* kikötők romokban hevernek. *Tosjü* városban negyven ház dőlt romba. *Yokohama* közelében két nagy szállítógőzös elsüllyedt. A matrózok mind odavesztek.

Visszakövetelte örökbé adott gyermekét. *Pintér* József banktisztviselő néhány évvel ezelőtt elvesztette állását, nagy nyomorba jutott, épen ezért négy éves kisgyermekét örökbé adta egy jómódú gyermektelen családhoz. *Pintér* mostanában arról értesült, hogy egy amerikai rokona meghalt és minden vagyonát reá hagyta. Azonnal elment az örökbefogadó szülőkhöz, akiket arra kért, adják vissza *Jani* fiúcskáját, mert most már el tudja őt tartani. Az örökbefogadók erről hallani sem akartak, mivel a kisgyermeket annyira megszerették, hogy tőle nem tudnak megválni. *Pintér* József most az árvaszékhöz fordult és kérte, hogy semmisítsék meg az örökbefogadást, amely annakidején csak azért jött létre, hogy gyermekét a nyomortól megmentsse.

Amikor a falát pénz bajt hoz. *Szentgyörgyvölgyi* Istváné gyanói asszony házelken még 1923-ban egy fazék régi ezüstpénzt talált. A pénzek I. Lipót király idejéből valók. A lelet, amelyben összesen 323 darab ezüst tallér volt, mintegy két kilogrammot nyomott. A pénzeket azóta lakásán őrizte, a napokban azonban egy szombathelyi ékszerészhez fordult beváltás végett. Az ékszerész jelentést tett a rendőrségnek. A rendőrök elkobozták az ezüsttallérokat, mert az asszony nem tett jelentést a hatóságknak a leletéről a pénz megtalálását követő nyolc napon belül. A tallérokat — mint bűnjelét — az iratokkal együtt átküldték az ügyészéhez.

Aki száz milliót követel levagott hajáért. Érdekes kereset érkezett a budapesti járásbíróshoz. *B. Ella* hivatalnoknő elmondja keresetében, hogy haját ondulatnait akarta az egyik fodrászüzletben. Azalatt, amíg újságolvasásában mélyedett el, a borbély tudomásán kívül hajának lenyírásához kezdett és mire ráeszmélt, már levágta dús és hosszú haját. A borbély azzal védekezett, hogy megszokásból vágta le a haját. Ez a hajlevágás azonban a leánya névze súlyos csapással járt, mert szülei összevesszte vele és végéneke is elhagyta a rövid haj miatt. Ezért anyagi kártérítés fejében száz millió korona megtérülést kéri.

TRÉFÁK

Családi élet Kóhnéknál.

Apa: Mi van veled, *Móricka*?

Móricka: Semmi különös. Összevesszem a feleséggeddel.

(*Beküldte Ellenberger Henrik Ecsényről.*)

Nem maradt adós.

— Tudod-e, hogy pofonítottam a Kóhnt?

— Miért?

— Mert a kölcsönadott százezer koronát nem adta vissza.

— Na és mit szolt a pofonhoz?

— Azt — visszaadta.

(*Beküldte Ellenberger Henrik Ecsényről.*)

Logika.

Két felesül beszélget:

— Megbolondult, urambátyám, hogy a *Tóth* Zsuzsitt akarja elvenni feleségül? Hiszen az sánta!

— Hát nem levélhordónak kell nekem — hangzik a válasz.

(*Beküldte Ellenberger Henrik Ecsényről.*)

Szórakozottság.

Inas: Tanár úr, a golya kifestű hozott a tanár úrnak.

Tanár (munkaközben): Jól van, *Jancsi*, adjon neki borraivalót.

(*Beküldte Ács Sándor Tolnanémedről.*)

Jó orvos.

— Itt van a recept a gyomorégés ellen. Ha használ, szóljon nekem is, mert én is gyomorégésben szenvedek.

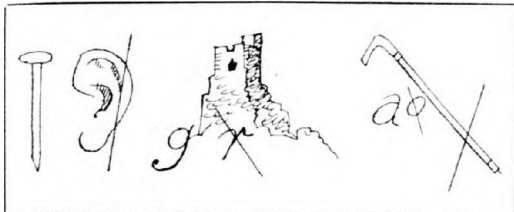
(*Beküldte Papp István Kiskúndorozsmáról.*)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. J. Gógánfa. Tréfája nem vált be. — *Ifjú H. J., Orosháza*. Valamelyiket közöljük. — *K. F., Kereszteleget*. Rejtvénye jó. — *Ifjú B. I., Békéscsantandrás*. Mivel a beküldött rejtvények megfejtését nem közölte, sajnálatunkra nem használhatjuk. — *P. G., Békés*. Számrejtvénye jó. Amint sor kerül rá, közöljük. — *K. I., Győráság*. Pótlórejtvénye jó. — *S. G., Gyöngyös*. Képrejtvényét megrajzoltatjuk és közöljük. Türelmet kérünk. — *Sz. M., Vízsló*. Pótlórejtvényét jó. Közölni fogjuk. — *V. Gy., Büttös*. Elbeszélések nagyon ritkán közöl a «*Vasárnap*». Mindenesetre méltóztatsek beküldeni, ha jónak találjuk, sorát ettjük. A papirus minősége nem lényeges kelék; természetesen csakis az egyik oldalára írjunk, mert a szedőmunka munkája így könnyebb. — *V. V., Kibácsárd*. «*A tejszék*» című elbeszélése nem úti meg a közlés mértékét. Igénytelen kis történet és igénytelen az előadómódja. Az egész csupán arra alkalmas, hogy pár soros tréfa készüljön belőle, hosszú lére erszave azonban üres. Szerzője kedve mindamelllett van készsége ahhoz, hogy kerek és értelmes mondatokat fűzzön együgyű mellé. — *E. H., Ecsény*. Tréfái beváltak. — *G. I., Szigetszentmiklós*. Nevét hibásan írta, nem tudtuk elolvasni. Rejtvényeiből válogatunk. — *Ifjú Sz. M., Jánoshalma*. A 36-ik szám fenti rovatában közöltük Önnel, hogy pótlórejtvényét a közölni valók sorába ittuk. Önnek már két rejtvénye jelent meg ebben az évben, holott sokan vannak, akiknek csak egy. Ellenfogva türelmet kérünk. — *K. S., Foktő*. Képrejtvénye — mivel most már sor kerül rá — rövidesen megjelenik.

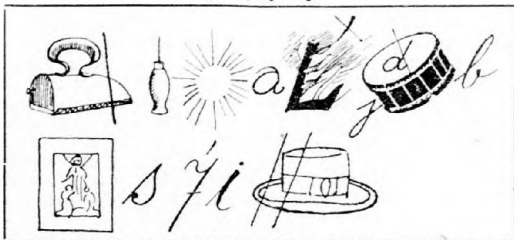
REJTVÉNYEK

1. Képrejtvény.

(Beküldte Ábrahám Erzsébet Tengődről.)

2. Képrejtvény.

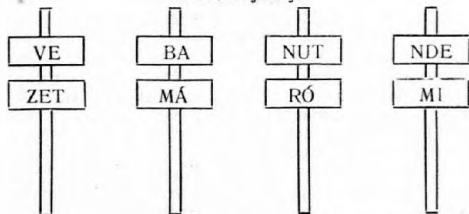
(Beküldte ifjabb Hauzer Antal Károlyfalváról.)

3. Számrejtvény.

- 13, 16, 4, 18 = A legédesebb fogalom.
 12, 35, 32 = Ha átszakítja az ár, nagy a veszély.
 19, 9, 20, 38 = Urasági inas neve.
 28, 34, 25, 6 = Erdei kedves gyümölcs.
 41, 11, 36, 2 = A «ma» tájsozlással.
 23, 15, 3, 31, 37 = Ebből építenek.
 17, 39, 1, 30, 16 = A «nász» másképen.
 8, 7, 21, 40, 27 = Valójában «oláh».
 14, 22, 29, 33, 24, 5, 6 = Nyáron kerekedik.
 10 = Igy repül a méhecske.
 1—41 = Minden magyar érzi.

(Beküldte Békefi László Zatakkopányból.)

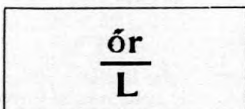
4. Táblarejtvény.

Egy fiatalember megállt egy idegen város utcáján és ezeket a furcsa felíratú táblákat találta maga előtt. Schogyan sem tudta elolvasni őket. Megkérdezte egy arra haladó embertől, hogy mit jelentenek ezek a betűk. Az sem tudta. Segítsünk tehát nekik.

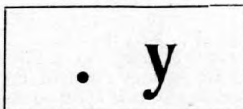
(Beküldte Kovács Mancsi Mesterszállásról.)

5. Betűrejtvény.

(Beküldte Pór Vince Patról.)

6. Betűrejtvény.

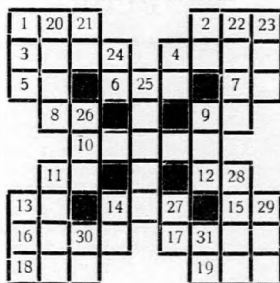
(Beküldte Bornemissza és Dobóczy Jászhérenyiből.)

7. Tréfás talány.

Nekem nincsen, ne is adjon az Isten, de ha volna, a világ kincséért sem adnám oda. Mi ez?

(Beküldte Kasza Juliska Tésentáról.)

8. Kereszt-szövejtvény.

Vízszintes sorok:

1. Beteg panasza.
2. Pénznem.
3. Egy nemzet.
4. Testrész.
5. A métermázsza jele.
6. Gazdasági szerszám.
7. Így is hívják az cbet.
8. Építkezéshez használják.
9. A növény egyik része.
10. Javitónak ellentéte.
11. Mássalhangzó fordítva.
12. Minden háznál van.
13. Gyermek teszi.
14. Asztalösszerszám.
15. Idegen nyelven igen.
16. Útmentén van.
17. Főzéshez használják.
18. Kőműves készíti.
19. Helyhatározó.

Függőleges sorok:

1. Fiók, idegen szóval, hibásan írva.
2. Folyadék.
4. Határozott névmás.
9. Felvidéki nép.
11. Pénznem.
13. Keréken van.
14. Favágó is használja.
20. Üzleti cikkek megnevezése.
21. idegen nyelven «igen».
22. Férfi keresztnév.
23. Helyhatározó.
24. Házállat megfordítva.
25. Évőszék.
25. Pénznem.
27. Ilyen állat is van.
28. Friss levegő teszi.
29. Ami nem használ.
30. Állat lakóhelye.
31. Tengerben sok van.

(Beküldte Katymán Mariska Szentestől.)

A rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 41-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésze érkezett megfejtők neveit nincs módunkban közölni.

A 35-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtése:

1. Képrejtvény: Tört ablakán süvít a szél, benne kormos lámpa.
2. Képrejtvény: Terjesszük a «Vasárnap»-ot.
3. Pótlórejtvény: Hol Isten, ott szükség nincsen.
4. Tréfás talány: Nadrag.
5. Betűrejtvény: Páros élet.
6. Betűrejtvény: Rezesbanda.
7. Betűrejtvény: Érsekszanád.
8. Szövejtvény: Pusztaszter.

Megfejtették: Orovecz János, Domján Zsuzsa, ifjú Bontovics Imre, Ellenberger Henrik, Dobos Rozika, G. Csepány György, Eitler Anna, Pamélyi Gyula, Horváth László, Fekecs Árpád, Nagy Zsuzsónka, ifjú Hajdu József, Horváth Gyula, Tóthossy Duci, Zapády András, Nyeste István, Hangya Nagyrr., Kövér Gyula, Ónodi László, Debródi Mariska, ifjú Bodnár János, Farkas Mancika, Breszko Etuska, Breztkó Dezső, Korb Ferenc, Huch József, Verő Pál, Vitai Brigitta, Sipos Géza, Kálló Mariska, Szentgróti János, Zahár László, Farkas Lajos, Peták Vilmos, Kozicz III, özv. Finta Lajosné, Zsiros Endre, Heil Edit, Mária, Páti Józsefné, Albert Vendel, Sápny Istvánné, Endrédi Jenő, Breznán Pál, Előfizető Tiszafüred, Tatai Lajos, Hajos István, Vizi Gyula, Lilinger Gizella, Szabó Kálmán, Soós Imre, Bagics István, Púski Gábor.

Jutalomkönyvet nyertek: Zapády András (Ostoros), Pamélyi Gyula (Balaft), Zakár László (Pécs), ifj. Bodnár János (Szendről), Domján Zsuzsa (Szabadszállás).

A 36-ik számban közölt rejtvények helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

A JÓ ASSZONY

REGÉNY + IRTA: ELIZA ORZESZKO.

1. közlemény.

ELSŐ FEJEZET.

Janowának, a kőműves feleségének kezébe kapaszkodva, a csöppség belépett Evelin Krzycka asszony szép szalonjába. Ijedten és elbűvölten, apró léptekkel tipegett a szűz padlón s minden pillanatban kész volt, hogy kacagásban vagy sírásban törjön ki. Korall-ajkai reszkettek és sírásra húzódtak össze; a nagy, zafír-szemek csodálkozástól és kíváncsiságtól csillogtak, szépen faragott homlokát a sötét arany színében csillogó dús, tömör haj övezte. Gyönyörű ötvenes leánya volt. A vastag, erős testű nő mellett, aki vezette őt, összecukott szárnnyú, fehér pillangóhoz hasonlított földig érő perkal szoknyácskájában. A küszöbötől néhány lépésnyire ijedség remegtetette meg s már hangos kiáltásra nyílt ajka, ám félelme hirtelen örömré vált és kitépve kezét Janowa vastag tenyeréből, leült a padlora és kacagva, kedveskedően kiáltozni kezdett: — Kutyuska! Kutyuska!

Az első találkozás, mely kezdetben katasztrófát ígért, egészen barátságos jelleget öltött. A kis öleb, mely éles és éneklő ugatással vetette magát a belépők elé, megállt a gyermek előtt s elfekve a padlón, okos és csillogó fekete szemével figyelni kezdte őt. A gyermek hosszú fehér bundájába mélyeszté apró, rózsás kezeiket. Am ebből a pillanatban az egymással összeismerkedő két „csöppség” felett egy mintegy negyven év körüli, fekete ruhás, barna és nyulánk termetű, leült nő jelent meg. A kőműves mélyen meghajolva csókolta meg fehér kezét.

— Helka! Miért nem csókolsz kezét a nagyságos asszonynak? Nézzék csak! A kutyával játszik! Nagyságos asszonyom, ne haragudjék! ... ő még olyan ostoba!

Am Evelin asszony nem is gondolt a haragra, sőt gyengédséget sugárzó, csillogó szemével csodálkozva nézte a gyermeket, akit Janowa felrántott a padlóról. Helka kék szemében könnyek jelentek meg s mindkét kezével belekapaszkodott Janowa szoknyájába.

— Mi, nagyságos asszonyom, amit csak tehetünk, mindent megtettünk a gyermekért, de persze, szegény emberek között nem is tanulhatta meg az illetet. Csak amit az Isten ajándékozott az árvának ...

— Árvai! — ismételte fájdalmasan Evelin asszony s a gyerek felé lépett, talán hogy a karjára vegye. De hirtelen megállt s arcán a részvét kifejezése jelent meg.

— Mily szánalomraméltó! Milyen ruha van rajta! — kiáltotta. — A szoknyája a földig ér!

Felkacagott.

— Milyen vastag inge van! És a haja! Gyönyörű fürtjei vannak, de fontak-e már a haját egyszer is? S milyen vastag cipői vannak ... és harisnya nélkül ...

Felgyenesedett, ujjait egy ezüst haranghoz érintette, amelynek éles hangjára Helka kacagni kezdett s Janowa is kerekre nyitotta szemét.

— Czernicka kisasszonyt kérem! — mondta Evelin asszony az ajtóban megjelenő inasnak.

Pár pillanattal később egy szűk ruhába öltözött, harminc évesnek látszó, magas, sovány, sötét és fonnyadt arcú nő siettel elő. Hollőfekete haját teknőchajtú fogta össze a feje búbján. A küszöbről először a kőművesnére vetette élenk szemét, aztán felhős pillantással mérte végig a gyermeket, de amikor úrnőjéhez közeledett, tekintete megenyhült és keskeny, hervadt ajkain alázatos és hízog mosoly jelent meg. Evelin asszony felindultan fordult hozzá:

— Kedves Czernickám, ime a gyermek, akiről ma beszéltem Önnek. Nézze: micsoda arcvonások ... mily finom

arczsin ... és a szemek ... e fürtök ... hacsak egy kis se lenne és piros orcája lenne, cherub-modellként ajánlhatnók valamilyen új Rafaelnek ... S hozzá még árva! Ön tudja, hogyan akadtam rá czecknél a jószívű embereknél, egy nedves, sötét, lehangoló lakásban ... Úgy tűnt fel nekem, mint egy ragyogó gyöngyszem a szemét között. Isten küldte őt elém ... De, kedves Czernicka, meg kell őt fürdetni, fésűlni, fel kell öltöztetni! ... Kérem Önt, egy óra, két óra múlva, de nem később! — a gyermeknek egészen más külsejének kell lennie.

Czernicka barátságosan mosolygott és mellén keresztbe fonva karjait, a fejét himbálva helyeselte úrnője mindegyik szavát. Evelin asszony nagyon jó kedvében volt s jókedvű lett a komorna is, aki egy perccel előbb még komoran, felhős arccal lépett be a szobába. Amint előbb Helka a «kutyuska» előtt, úgy most ő ült le a padlora Helka elé és a gyermek gyűgűgését utánozva, kedveskedően csacsogni kezdett. Aztán gondosan titkolt nagy fáradtsággal, száraz, csontos karjára vette Helkát, felemelte, mellére szorította és meleg csókokkal borította el arcát, kivitte a szobából. Evelin asszony — sugárzó arccal, meghatottsága könnyeit alig tudva visszatartani — még beszélgetett egy keveset Janowával. A kőművesné felbátorodva az úrnő végtelékig menő jóságától s maga is meghatódva árva fakadt és másodsor is elmesélte Helka történetét. Elmondta, hogy a kisleány egy rokonának az árva, aki mint a férje, maga is kőműves volt s egy gerenda sújtotta kolerában. Apátlan, anyátlan árva a kis leány! Mindkét nőt, a gazdag özvegyet és a kőműves feleséget, könnyekig meghatotta ez a szó.

Evelin asszony nagyon megdicsérte Janowának és férjének keresztényi irgalmasságát, mely öltalmat adott a szerencsétlen és oly szép gyermeknek. Janowa — magasztalva Evelin asszony jóságát és könyörületességét, amellyel gondjába vette a gyermeket — kifenyésedett gyapjúköpenyének ujjával véreszínűre dörzsölte egybéként is piros arcát. Talán még térdre is hull Evelin asszony előtt, hogy megcsókolja ruhája szegélyét, ha Evelin asszony meg nem akadályozza ebben, kijelentvén, hogy csak Isten előtt kell leteredni, — aztán arra kerte a kőművesné, fogadjon el néhány rubelt s vásároljon a gyerekeinek cukorkát. Erre Janowa harsogó vidámsággal kiáltott fel könnyein keresztül.

— Majd meg cukorkákat adok nekik! Ő tán úri gyerekek, nekik tán nyalánkság kell? Ha a nagyságos asszony olyan kegyes hozzám, én cipőt veszek Wiceknek és kendőket Marylának és Kasjának!

Végül üdvözölték egymást. Janowa hazatértében húszszor is megállt az utcán s húsz ember előtt is dícsőteni kezdte Evelin asszony angyali jóságát és részvétét.

MÁSODIK FEJEZET.

Evelin asszony Janowa távozása után leheveredett a pamplagra és finom kezére támasztotta mely és kellemes gondolatoktól és érzelmektől árnyalt homlokát. Vajjon mire gondolt? Talán arra, hogy a határtalanul jóságos Isten mely és ragyogó napsgaragat küldött az ő sötét és hideg élete útjára? ... Mert ilyen sugár lesz számára a ma megtalált s holnap már leányának nevelt szép árva ... Ó, hogy fogja szeretni ezt a gyermeket! Érezte ezt a keble hevesebb pihegéséből, az élet és ifjúság hullámlából, mely hirtelen egész lényét megtöltötte s szívét is elöntötte.

(Folytatjuk.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szeptember 19-én, vasárnap.

Állat- és kirakodóvásár: Baja, Érsekvadkert, Jászárók-zsallás, Kóka, Túrkeve.

Szeptember 20-án, hétfőn.

Állat- és kirakodóvásár: Bátaszék, Fehérgyarmat, Fertőszentmiklós, Gölle, Kömlő, Kőtelek, Magyaróvár, Paks, Sajószentpéter (sertés nem hajtható fel), Szany, Szeghalom, Szentgotthárd Tokaj, Veszprém (Felsőváros). — Kirakodóvásár: Tataháza.

Szeptember 21-én, kedden.

Állat- és kirakodóvásár: Erdősokonya, Szabadszentkirály (sertés nem hajtható fel), Alsóság, Hahót, Iharosberény, Körmen, Somogyvár, Tab. — Ló- és marhavásár: Bicske.

Szeptember 22-én, szerdán.

Állat- és kirakodóvásár: Ócsád, Polgár, Somogyzsb (sertés nem hajtható fel). — Kirakodóvásár: Bicske.

Szeptember 23-án, csütörtökön.

Állat- és kirakodóvásár: Kecskemét, Készthely (sertés nem hajtható fel), Koppányzántó (sertés nem hajtható fel), Nyirábrány, Püspökáldás, Sajtoskál (sertés nem F.ítható fel), Tiszalök.

Szeptember 24-én, pénteken.

Marha- és sertésvásár: Békés. — Kirakodóvásár: Kecskemét.

Szeptember 25-én, szombaton.

Állat- és kirakodóvásár: Nagyberki (sertés nem hajtható fel) — Lóvásár: Békés.

VÁSÁR ÉS PIAC

(Fővárosi árak szeptember hó 13-án.)

Gabonavásár. Hivatalos árfolyamok 1926 szeptember hó 13-án. *Határidős piac:* Szeptemberi búza 348—49, októberi 361—62—58, zárlat 358—59, márciusi 390—91, zárlat 390—91, májusi 398—96, zárlat 395—96, októberi rozs 256—52, zárlat 252—53, márciusi 280—78, zárlat 278—79. — *Készárúpiac:* Tiszavidéki búza 345—362,5, felsőtiszt 342—360, más 342—537,5, rozs 240—247,5, árpa elsőrendű 210—216, közepes 200—210, sörárpa felvidéki 270—300, más 260—290, köles 195—210, zab elsőrendű 205—210, közepes 190—195, tengeri 260—262,5, repce 340—360 ezer K métermázsánként.

Liszt- és őremlenyiac. Új lisztárak: Budapesti duplanullás 6550, nullás 6550, egyes 6300, kettős 6200, hármás 6100, négyes 5850, ötös 5350, hatos 4500, hetes 2500, nyolcas 2000, rozsliszt nullás 6100, egyes 3500 K. — **Takarmanóvásár.** Feti széná, másodrendű 85.000—100.000, harmadrendű csomagolásra 50.000—80.000, sarjuszéná 93.000, muharszéná 90.000—115.000, lacernaszéná 120.000—140.000, zabosbikkfőnyszéná 85.000, takarmanószéná 65.000, zab, szemes 200.000—210.000, alomszéná 50.000—70.000, zsuppszéná 70.000—75.000 K métermázsánként, zsuppszéná egy kéve 5000 K.

Vetőmagvak. Árak nyersárúért, 100 kg-kint, minőség szerint, ezer koronánként: Bab, fehérsz 240—260, balczim 250—700, bíbberhőre 850—1000, borsó, Viktória 380—420, borsó, ősz 460—480, búkköny, tavaszi 300—320, búkköny, szászós 1000—1100, csillagfűrt 280—300, coriander 250—300, kendermag 300—320, lenmag 450—500, mák 1450—1550, mustár 700—750, muhar 320—340, tatárka 220—240 K.

Szurómarhavásár. Élő borjúk: Belföldi szopók, elsőrendű 15.500—16.000, kivételesen 17.000, másodrendű 14.000—15.000 K kilogrammonként élő súlyban.

Pálinkafőző és finomító (tisztázó) raktörök

bármily rendszerben raktörőből kaphatók

GODRA SÁNDOR és FIA

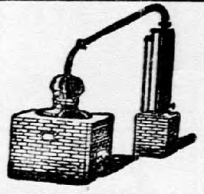
rémzemes üzemből

Budapest, IX., Gróf Haller-utca 4. sz.

Teléfono: József 78—43.

Gyümölcsfőzést és tisztázást készítenek.

Árajánlatot árjegyzékkel szívesen szolgálnak.

Vágómarhavásár. Ökör legjobb minőségű 13—15,5, kivételesen 16, közép 9—12,5, gyenge 7—8,5, bika jobbminőségű 12—14,5, kivételesen 15, gyöngye 8,5—11,5, bivaly 6—8,5, tehen 11—14, kivételesen 14,5, közép és gyenge 7—10,5, kiesontozni való marha 4,5—7, növedékmарha 3,5—13 ezer K kilogrammonként élő súlyban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 15—15,5, közepes sertés 16,25—16,5, nehéz sertés 16,5—16,8 ezer K kilogrammonként élő súlyban.

Juhvásár. Jegyzett árak kg-kint élő súlyban: Feljavított juh 6000—8000 K.

Gyapjú. A gyapjúpiac mult jelentésként óta változtatlan.

Nyersbőr. A nyersbőrpiac változatlan.

Tej és tejtermékek. Teljes tej literje szeptember 7-én 400—5000, tejszínhab literje 40.000—50.000, tejfel literje 20.000—26.000, centrif, vaj kg-ja kicsinyben 68.000—76.000, nagyban 46.000—50.000, szedett vaj kg-ja kicsinyben 40.000—65.000, tehénturó kg-ja 12.000—16.000, juhturó kg-ja 28.000—45.000, grói sajt kg-ja kicsinyben 60.000—70.000, trappista sajt kg-ja kicsinyben 35.000—50.000, nagyban 22.000—28.000, emmentáli sajt kg-ja kicsinyben 50.000—80.000, nagyban 50.000—55.000 korona.

Baromfi és tojás. Árak a budapesti piacon kicsinyben: Csirke darabja 15.000—45.000, tyúk darabja 35.000—65.000, hízott ruca kg-ja 24.000—30.000, hízott lud kg-ja 24.000—30.000, libamáj kg-ja 30.000—90.000, lúdszár kg-ja 30.000—60.000, tojás darabja 1400—1900 K.

Halpiac. Ponty kicsinyben elsőrendű 40.000—50.000, nagyban 28—32.000, ponty kicsinyben, másodrendű 30.000—40.000, harcsa kicsinyben 68.000—70.000 K.

Vadpiac. Nyúl, borbén darabja 40.000—70.000, fogoly darabja 20—30.000 K.

Zöldség és gyümölcs. Árak kg-kint a budapesti piacon: Sárgarépa 1500—4000, petrezselyem 1500—4000, zeller darabja 3000—2000, karalábé 800—2000, vöröshagyma 1400—3000, fokhagyma 6000—16.000, cékla 2000—5000, fejeskáposzta 800—2500, kelkáposzta 1500—5000, vöröskáposzta 1800—5000, fejesalatta 500—2000, rózsa burgonya kicsinyben 1000—2000, nagyban métermázsánként 80.000—90.000, sárgaburgonya kicsinyben 1000—12000, fehérburgonya kicsinyben 700—1500, nagyban 60.000—65.000, retek 2000—5000, ugorika 2000—10.000, paradicsom 2000—4000, zoldpaprika 2500—8000, tök 500—1500, karfiol 6000—20.000, tolna 8000—26.000, zoldbab 2000—6000, zoldborsó 8000—16.000, sóska 2000—6000, egy cső tengeri 400—1000, spenót 3000, champignonska 4000—80.000, alma 2000—15.000, korte 3000—25.000, szilva 3000—14.000, szőlő 6000—20.000, dió 12.000—30.000, ringló 6000—16.000, som 4000—10.000, őszibarack 6000—20.000, földieper 6000—8000, görögdiñnye 1500—5000, sárgadiñnye 1500—8000, áfonya 24—26.000 K.

A pergettelt méz ára a vásáreszárkokban: 18.000—22.000, nyílt piacon 20.000—22.000 K kilogrammonként.

Szész és szeszitalok. Gyümölcspálinkafélekben igen szilárd az irányzat és főleg törökölben nagy a kereslet, azonban a kínálat igen gyér. Árak: *törökli* 58.000—60.000 K-ig, *szitbárium* 75.000—80.000 K-ig, *barparit* 60.000—65.000 K-ig 10.000 literfokonként és forgalmi adó.

Paprikaipiac. Termelői árak: *Szegeden:* Hüvelyes paprika füzérenként 100.000—120.000, édesemes paprika kg-kint 50.000—58.000, felides paprika kg-kint 40.000—50.000, rozsapaprika kg-kint 28.000—30.000, másodrendű paprika kg-kint 8000—13.000, harmadrendű paprika kg-kint 4000—5000 K. — *Kalocsán:* Hüvelyes paprika kg-kint 35.000—38.000, édesemes paprika kg-kint 55.000—60.000, rozsapaprika kg-kint 30.000—34.000, másodrendű paprika kg-kint 22.000—24.000, harmadrendű paprika kg-kint 10.000—15.000 K.

Idegen pénzesmek legmagasabb ára szeptember hó 14-án. Angol font 347.750 K, dollár 71.300 K, francia frank 2085 K, szerb dinár 1265 K, lengyel zloty 8100 K, román lei 365 K, olasz lira 2590 K, cseh korona 2120 K, német márk 17.031 K, osztrák schilling 10.087 K, svájci frank 13.845 K. — *Arany- és ezüstpénzek:* 20 koronás arany 291.000 K, ezüstkoronás 6000 K, ezüstforintos 16.000 K, ezüst ótkoronás 30.000 K.

Főszerkesztő: Mező Pál. Felelős szerkesztő: Perliaky György.

Főmunkatárs: Mező Zoltán. Társzerkesztő: Vasadi Balogh György.

Felelős kiadó: Bak Imre.

Ne csak magunk olvassuk a magyar gazdák, földművelők és kisiparosok legjobb napilapját az **UJ BARÁZDÁT** és a legzebb hetilapját a **VASÁRNAPOT** hanem fordítsunk másokat is arra, hogy lapjaink olvasóiborához csatlakozzanak. Gyűjtésünk előfizetők! Minden él előfizető egy újonat jelent a nemzetilelőfizetők frontjával szemben! Lapjaink olvasóiborához csatlakozni, minden öntértes magyar ember hazafias kötelessége.

Dr. Héray Andor

Óras. Földbírórendező Bizottság által engedélyezett ingatlanforgalmi és üzletértékelési irodája, Budapest, IX., Rákossziget 11., földszinti 1. Törvényesülleg jegyzett cég.

MAGÁNTANFOLYAM,

RÁKÓCZI-UT 54. SZ.

Előkészít középiskolai összevont magánvizsgákra, érettségire, Tiszviselőknek kedvezmény.

Máthé
András
vörösréz-
árugyár
Ujpest,
Károly-u.

11. szám. Tl. : Ujpest 28. — Pállinkafőző üstökét, finomító készüléket és vörösréz mosóüstöket a legprimább kivitelben állandóan raktáron tartok

Ekek, ekealkatrészek,
boronák, kapálóekék, fűkaszalók,

marokrakó és kéveköth aratógépek,
lőgeréblyék, kézi-járgányosok,
motoros- és gőzcséplőkészletek,
szecskaavágók, répvágók, darálóok,
morszolók s minden egyéb gazda-
sági gép és szerszám a

„HANGYA” mezőgazdasági
géposztályánál
szerezhetők be legjutányosabban

RUHÁZATI
SZÜKSÉGLETÉT

legelőnyösebben a

»HANGYA«

vidéki szövetkezeteiben
szerezheti bel!

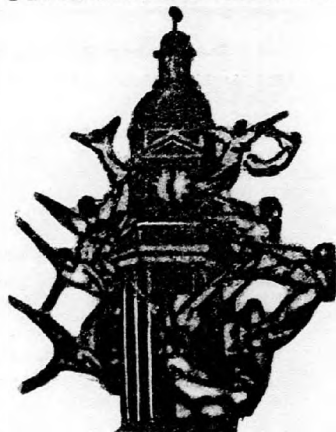
★

Tartalékpénzek legelőnyösebben mint
árulólégy v. központnál
folyószámla- gyűmölcsöz-
betétek a **HANGYA** tethetők!

Szakorvosi—rendelő vér- és nemibetegek
részére. Ez Bst salvasan-olást.
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32. sz., I. em. s. (Rókmással szemben.)

Megjelent a «Vadászati Útmutató»
című 1926—1927. vadászati évre szóló,
képekkel, rajzokkal gazdagon illusz-
trált zsebnaptár, mely 232 oldalon az
összes vadászati kérdésekben értekes
útbaigazítással szolgál. Megrendel-
hető a «Vasárnap» könyvosztályánál,
Budapest, VI., Ó-utca 10. — Ár: a
60.000 korona, díszes kötésben 75.000
korona, az összegyes elosztetes beklűde-
ellenében. — Utánvételes megren-
delésnél 4000 koronával többé kerül.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leg-
gyorsabban önt és szállít az Orsz. Harang-
szakértői Bizottság felügyelete mellett a

HARANGMŰVEK R-T.
„ECCLESIA” ALAPÍTÁSA

Központi iroda: Budapest, Berliini-tér 2. sz.
(Bejárat Gyár-utca felől.)

Szövetkezeteink figyelmébe!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női- és gyermekcipők,
box- és sevrőbőrből, továbbá munkásbakancsok a legjobb
minőségben a legjutányosabb napiárakon szerezhetők be a

„HANGYA” ruházati és díszműárusosztályánál.

Pállinkafőző- és mosóüstök vörösrézből.
RÉZGÁLIC — RAPPIA — RÉZKÉNPOR
szab. Balaton, Turul- és Vermorel-rendszerű
Chaudoir és Caepel W. M. védjegyjű

szőlőpermetező

legelőnyösebb gyári
áron beszerezhetők.

SZONTÁGH PÁL rézár-
gyár Bpest, IX., Üllői-út 19.

Levelek és rendelések gyors
és pontos ellátése miatt **TERÉNYI SAMU** cég-
főnök nevére Üllői-út 19. szám alá intézendők.

SCHLICK-NICHOLSON

Gép-, vagon- és hajógyár r-t. **BUDAPEST** VI. ker., Váci-út 45—47. szám.
Mintaraktár: VI., Vilmos császár-út 63. szám. Levelcím: Budapest 56. Motorgyár: Szombathelyen. Hajógyár: Ujpesten.

**Cséplő-
készletek**

Vontatos és magánjáró
lokomobilok gőz-, ben-
zin- és szivógázüzemre.
Cséplőgépek minden
nagyságban. — Ásványi-
félé szab. tengeriszár-
tépőgépek. — Szecska-
vágók, darálóok, morszolók.
Borsajtók, olajgyártási
gépek.

FIÓKOK:

Szeged, Kölcsey-utca 11.
Szombathely, Zanati-út.
Eger, Káptalan-utca 8.

Vetőgépek * Szivógázmotorok

**Mayer-
traktorok**

Diesel petroleum- és
benzinmotorok, félstabil
lokomobilok. Víz-turbínák.
Kőjártatok. Stabil fekvő és
álló gőzgépek. Gőzkazánok.
Szivattyúk. Jéggyári, hűtő-
házi és vágóhídi berendezések.
Híd- és vaszerkezetek. Vasúti,
villamos és iparvasúti kocsik.
Folyami hajók. Szállító- és
bányaberendezések.